

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

Р. XXXIV Ч. 10 ЛИСТОПАД NOVEMBER No. 10 Vol. XXXIV

Слідами борців за волю	1
М. Савчак: Молода ентузіастка Українського Музею	2
М. Савчак: В українському Музеї відкрито нову виставку	3
Привіти для Українського Музею	4
Вітаємо членок 62 Відд. СУА	4
А. Богачевська: О. Лотоцька — голова СУА	5
Наша обкладинка	6
Р. Купчинський. Пісні	6
Датки на УМ.	6
Ф. Бекесевич-Мацьків. З віддалі років	7
Ікер. Мрії пана радника	9
У.П. Декілька слів про І. Савицьку	10
І. Савицька. Лист з Еспанії	10
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	12
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	13
Фінікс — оаза серед арізонської пустелі	14
Праця про Марка Вовчка. Що читати	15
М. Галун-Блак: Тітка Америка	16
І. Чайківська: Пресова конференція в Нью-Джерзі	18
Вісті з Централі	19
СФУЖО	20
Our Life	22
Харчування	26
Вишивка. Торти. Корж.	27
Хроніка. Окрug: Округа Огайо	28
Відділи поза Округами	33
Нашим малцям	34
Посмертні згадки. Замість квітів	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Liubovych
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна Колегія: Світлана Луцька-Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурчинська, Любов Волинець, Олександра Різник, Марта Тарнавська.

Our Life — Марта Бачинська

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівіцька-Холодна.

Передплата в США і Канаді: річна...\$9.00 піврічна ...\$ 5.00

Річна передплата: в Англії...2 1/2 ф. ст., в Австралії ... 5 а. д. у Франції...

20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Белгії...250 б. фр.

Поодиноке число 1.00 дол.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America \$9.00 per year, half year \$5.00; in Canada \$9.00 per year, half year \$5.00; in England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА:

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця

Любослава Шандра — заступниця
голови

Христина Навроцька — заступниця
голови

Ольга Ставнича — заступниця
голови

Евфрозина Мартинець — протоколярна
секретарка

Марія Савчак — кореспонден-
ційна секретарка

Ірина Комар — касирка
Поля Книш — фінансова
секретарка

РЕФЕРЕНТУРИ:

Ірина Кіндрачук — організаційна
Ірина Лончина — виховна

Даня Дикий — виховна

Люба Волинець — культ.-освітна

Каміля Смородська — зв'язків

Теодозія Савицька — сусп. опіка

Дора Рак — пресова

— статутова

ВІЛЬНІ ЧЛЕНИ

Орися Зінич

Анастасія Вокер

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Ольга Муссаковська — голова

Ірина Качанівська — член

Надія Попель — член

Наталія Лопатинська — заступниця

Олена Шиприкєвич — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

Марія Фаріон — Огайо

Марія Юзефович — Чикаго

Наталія Даниленко — Філадельфія

Ольга Гнатейко — Нью Джерзі

Рома Дигдало — Дітройт

Олександра Кіршак — Нью-Йорк

Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк

Лідія Фіцалович — Нова Англія

Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd. Bilborough Estate

Nottingham, England

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens

Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"

16a Prospect St.

Gleroy, W9, Victoria

Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych

c/o N. 7 887 93 de Paris

26 rue de Tercy, Paris 18-2.

France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband

Haus der Begegnung

8 München 5, Rumfordstr. 21

1 ЛИСТОПАДА 1918 РОКУ У ЛЬВОВІ

На мурах міста появилася відозва української цивільної влади, що пояснювали населенню причини і ціль державного перевороту. Відозва звучала так:

ДО НАСЕЛЕННЯ М. ЛЬВОВА!

Волею українського народу утворилася на українських землях бувшої австро-угорської монархії

УКРАЇНЬСЬКА ДЕРЖАВА.

Найвищою державною владою Української Держави Українська Національна Рада.

З нинішнім днем Українська Національна Рада обняла владу в столичнім місті Львові і на цілій території Української Держави.

Дальші зарядження видадуть цивільні і військові органи Української Національної Ради.

Взивається населення до спокою і послуху тим зарядженням.

Під цєю умовою безпечність публичного порядку, життя й маєтку, як також засмотрення в поживу вповні запоручається.

Львів, 1 падолиста 1918.

УКРАЇНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА.

СЛІДАМИ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ

Як щороку, в день першого листопада влаштуємо академії та поминаємо Службами Божими і панахидами тих, які боролися за нашу волю, тих, які на львівській ратуші заткнули вперше наш прапор. Вони зробили крок вперед, такий крок слідами якого пішли наступні покоління.

Цього року водночас з тією річницею відзначаємо 35-ліття Української Повстанської Армії. Вона теж оставила сліди, як і ті, залляті кров'ю, але й осяяні славою. Сліди, по яких повинні йти наступні покоління.

Але у тих усіх святкуваннях вражає, що ми більше оплакуємо улавших в боях, ніж подивляємо їхні чини. А напевно вони самі хотіли б, щоб ми і наші наслідники не тільки згадували їх та розбуджували сантимент і любов до них, але теж старалися доглибно пізнати усі ті обставини, які їхнім подвигам товаришили, щоб ми про них знали більше, ніж знаємо. Особливо молодше покоління напевно мало б не тільки сантимент і жаль, але й подив та охоту продовжувати їхні діла, якби більше про них знало. Трапляється що раз-то частіше, що молодші, навіть науковці, вважають, що все починається від них, а досі нічого пози-

тивного у нашій історії, науці, культурі не було. Якби пізнати тодішню політичну та стратегічну ситуацію у цілому світі, якби знали серед яких політичних обставин находилася тоді Україна, то теж інакше оцінювали б те, що тоді сталося. Навіть ті, які вже тоді жили на світі, але були ще малими дітьми, зберігають у пам'яті і серці багато окремих зворушливих моментів, але не вміють багато сказати про тло подій і їх докладну історію. Коли ж простудіювати, пізнати й зрозуміти, чому так, а не інакше, діяли Українські Січові Стрільці, тоді збудився б не тільки подив, але й захоплення, як взагалі було можливим в такому короткому часі приготувати те, що називаємо листопадовим чином.

Треба при тому брати до уваги те, що національна свідомість широких кругів нашого народу була не зовсім розбуджена, не говорячи вже про політичну свідомість, про волю жити у своїй самостійній державі. Парафразуючи слова Шевченка "приспали Україну і в огні її окрадену збудили". "Січові Стрільці у своїх походах та маршах через різні частини нашої батьківщини не тільки сповняли свої військові завдання, вони теж були тими, які несли у села й міста добру вістку про пробудження народу, про волю бути свободними й самостійними. Вони запалювали іскру любови до рідного, бажання стати до боротьби, змагати до свободи.

Докінчення на наступній сторінці

---

*Наша обкладинка. Іван Іванець. Графіка. Ішов стрілець на війноньку
Our cover. Ivan Ivanets. Engraving. Strilets going to war.*

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE -
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

МОЛОДА ЕНТУЗІЯСТКА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

ТРАДИЦІЙНІ МОТИВИ В УКРАЇНСЬКИХ ТКАНИНАХ І ВИШИВЦІ

30 ЖОВТНЯ 1977р. – 1978р.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE NEW YORK, NEW YORK

Докінчення СЛІДАМИ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ

Треба собі сказати, що, не дивлячись на наші старі культурні традиції, ми, як нарід з політичною свідомістю, є молодим народом. Ця свідомість повинна будити в нас надію та затирати почуття меншевартості.

Приходить на думку ще одне. Інколи зустрічаємося з твердженням, що русифікація, потопання основних прав народу не ведеться насильно, що винен тут сам нарід, байдужий та пасивний, і тому приймає впливи чужої культури, губить власну. Так легковажно можуть говорити ті, хто живе тут, на волі, і не має навіть уяви, якими методами, повільними та підступними, воює російський імперіалізм. Він же не голосить явно "іду на вас", він діє не одноразово, але поволі й довгими роками. При тому має до розпорядження безмежні пристори Сибіру й Казахстану аж до північного полярного круга, куди може висилати невігідних чи не до-

У зв'язку зі зміною виставки в Українському Музеї в Нью-Йорку виготовила помещений тут афіш Оксана Кушнір. Ця молода мисткиня оформила теж музейний памфлет, що подає загальні інформації про музейну збірку, запрошення на відкриття Українського Музею, картки писанок, афішу "Український Музей" та інформативний листок, що служитиме як повідомлення про виставки та програми Українського Музею. Ці всі оформлення виготовила безкоштовно, щоб своїм професійним знанням і досвідом допомогти Музеєві.

Оксані Кушнір 25 років. Мистецький вишкіл почала в середній школі, де мистецтво було її головним предметом. Заразом була ученицею Української Мистецької Студії у Філядельфії, яку провадить проф. Петро Мегик, редактор журналу "Нотатки з Мистецтва". У цьому році Українська Мистецька Студія відзначає своє 25-ліття. У дні 29-го жовтня відбулося відкриття праць бувших і теперішніх учнів Української Мистецької Студії. На виставці є, крім інших графічних праць Оксани Кушнір, афіша Українського Музею.

У 1974 році Оксана Кушнір закінчила мистецькі студії у Пратт Інституті в Нью-Йорку. Від того часу працює у видавничих фірмах Van Nostrand Reinhold Co., Viking Press, Inc., Dell Publishing Inc., при оформленні обкладинок та книжок.

Оксана Кушнір заміжня за архітектором Андрієм Сагатим, який теж, у міру можливостей, помагає своїм професійним знанням Українському Музеєві.

Марія Савчак

силь покірних, і то разом з усіма членами родини аж до третього покоління. Спробуймо уявити собі інший нарід у тих обставинах і запитати, чи він заховав би своє почуття окремішності, чи, може, достосувався б до вимог пануючих наїздників, щоб тільки фізично вижити чи зберегти при житті своїх дітей. А в нас раз-у-раз спалахують вогні любови до батьківщини, раз-у-раз відзиваються голоси звідтіля, голоси нездоланих. І тоді мусимо сказати, що вимовлене нашими батьками чи дідами слово "воля" було початком і що воно лунає і лунатиме доти, доки на своїй землі скаже своє остаточне слово українська людина, як не нашого, то наступного покоління.

В Українському Музеї відкрито нову виставку

Фрагмент виставки в Українському Музеї — Одяги
Part of the exhibit in the Ukrainian Museum — Costumes.

Жіночий одяг. Село Манів, повіт Ліско. Лемківщина.
Перша чверть ХХ ст. дар Любомири Мокій.

Folk costumes at the Ukrainian Museum. Women's costume from the village of Maniv, Lisko district, Lemko Region. First quarter of the 20th Century. Gift of Lubomyra Mokey. Photo by V. Hrytsyn.

29-го жовтня 1977 р. відкрито в Українському Музеї в Нью-Йорку виставку "Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці", чим Музей відзначив першу річницю свого існування.

Напередодні офіційного відкриття відбулося приватне відкриття для членів Музею, преси і тих осіб, що були помічні при влаштуванні виставки. Численно зібрану публіку привітали директор Музею Марія Шуст, яка коротко на черкнула труднощі цього роду праці та голова Управи Українського Музею Олександра Різник, яка вітаючи присутніх просила пропагувати членство в Музеї, бо даліше існування цієї корисної станиці, яка зберігає скарби української культури залежатиме від всебічної підтримки громадянства. Від Українського Конгресового Комітету привітав теплими словами Управу Українського Музею та зложив GRATULACIЇ прововоді США, якому Музей завдячує своє існування, директор Канцелярії УККА м-р. Іван Базарко, голова Контрольної Комісії Українського Музею.

У відкритті виставки взяли участь голова США Іванна Рожанковська та членки Екзекутиви США, представники української і чужомовної преси, секретарка Нью-Йоркського Історичного Товариства, яке подарувало Музеєві частину манекінів, Евелин Раскопф, відпоручники Нью-Йорк Стейт Кансіл он де Артс Каті Спан і Кен Голландер,

член міської ради міста Нью-Йорку Мерієн Фрідлендер та кандидат на президента дільниці Мангетену Роберт Вагнер, молод.

Фрагмент виставки в Українському Музеї — Вишивки.
Part of the exhibit in the Ukrainian Museum — Embroideries.

Виставка розміщена на двох поверхах. Технічний проєкт виставки зладив Зенон Фещак, мистецький директор Музею Сівік Центру у Філядельфії. На четвертому поверсі будинку поміщено у трикутних габльотках із про-

зорого плястику 16 манекінів одягнених у народні одяги з різних околиць України з часу від другої половини XIX століття до 1940 року. Три одяги приміщено у скляних шафах.

На п'ятому поверсі виставлено тканини і вишивки, виконані різною технікою. Тут показано рушники з різних областей України, найстарший датується з 1800 р., скатертини, плахти і зразки вишивок.

Завданням виставки, за словами куратора Українського Музею Оксани Грабович, є показати розвиток українського народного орнаменту на прикладах тканин, вишивок і народної ноші.

Освервуючи зацікавлення а то й захоплення публіки можна сподіватися, що нова виставка втішатиметься великою популярністю.

Марія Савчак

НОВИЙ МЕЦЕНАТ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Відділ 1-ий СУА з Нью-Йорку, який під час відкриття Музею здекларував суму 1,000 дол., надіслав чека на цю суму.

Щиро вітаємо нового мецената.

НОВИЙ ДОБРОДІЙ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

59-ий Відділ СУА в Балтіморі задекларував доток 500. дол. на Український Музей. Вплата цієї суми поставить цей Відділ в ряди добродіїв Українського Музею.

Марія Савчак

ПРИВІТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

До Українського Музею в Нью-Йорку наспіли з нагоди першої річниці його відкриття та нової осінньої виставки привіти від трьох визначних українських наукових установ, а саме: Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук і Гарвардського Наукового Інституту, які подаємо в скороченні:

Високоповажані Пані!

В імені українських науковців і приятелів нашої науки згуртованих у **Науковому Товаристві ім. Шевченка** вітаю Вас із першими, дуже успішними роковинами Вашого Музею і його праці. Ваші виставки — вислід Вашого наполегливого й фахового труду, принесли Музеєві заслужене признание й тривале місце в культурному житті не лише нашої громади, але й цілої нью-йоркської метрополії з її сотнею музеїв й десятками етнічних груп. Несподівано живий відгук на перші виставки метрополітальної преси, радія, телевізії принесли честь Українському Музеєві й його творцям і збільшили повагу й значення нашої національної громади.

З пошаною до Вас і Вашого труду
та з побажаннями дальших успіхів,

Ваш
Ярослав Падох

Від імені **Української Вільної Академії Наук у Сполучених Штатах Америки** сердечно вітаємо Музей в Нью-Йорку із закінченням першого року успішної праці.

Щиро бажаємо Вам дальшого розгортання діяльності та всебічного репрезентування української культури.

Проф. д-р Василь Омельченко
Науковий секретар Академії

Проф. Іван Замша
Секретар

Гарвардський Науковий Інститут

Високоповажані Пані!

Дозвольте мені від широкого серця погратулювати Вам із річницею Вашого великого успіху. Справа Музею, яка здавалася деякий час пропащою, не тільки не забулася, але стала дійсно на ноги.

Все те стало можливим тому, що знайшлися поміж Вами пані, які вміли реалістично оцінити ситуацію, зробити ревізію існуючих поглядів і почати на ново, але цілком фахово.

Щасти Вам Боже у дальшій праці!

З глибокою пошаною до Вас
Омелян Прицак

ВІТАЄМО ЧЛЕНОК НОВОСТВОРОНОГО 62-го ВІДДІЛУ СУА В ГЛЕН СПЕЙ, Н.Й.

Управа: Вільма Федів — голова, Іванна Драпак — секретарка, Мирослава Паладій — заступниця голови, Анна Костів — заступниця голови, Катерина Ляхович — касирка, Єлисавета Геба — референтка зв'язку, Тетяна Осадца — імпрезова референтка, Іванна Ничка — референтка Суспільної Опіки, Розалія Гавур — референтка Суспільної Опіки, Євгенія Баран — організаційна референтка

Контрольна Комісія: Ярослава Гапій, Надія Демидович, Бронислава Гринишак.

Членки: Євгенія Боднар, Лідія Грабарчук, Ярослава Гунчак, Надія Журавель, Стефанія Кашуба, Юлія Ховайло, Марія Наконечна, Розалія Гавур, Сузанна Драпак, Марія Наконечна, Анна Макар, Михайлина Котелевич, Параскевія Сусь, Галина Балабан, Текля Гавур, Ольга Чапля, Софія Котик, Ольга Палівода.

Олена Лотоцька голова СУА

**Тож що є жінка? Дайте зрозуміння їй
Та признання й пошану без умов!
Бо жінка — це залізне терпіння,
Це сміливість, сила, ласка і любов!**

(Тетяна Волошка)

З Божої волі відійшла від нас у вічність голова СУА сл. п. Олена Лотоцька. Усі ми свідомі, якої великої втрати зазнав СУА. Небуденна людина, сильного характеру й віри, Вона знала, що тільки при співпраці жінок Вона зможе запевнити нашому Союзові його великий ріст і успішну працю для народу. Це була рідкісна жінка, привітна, рухлива і працююча. Цю довгу низку своїх прикмет Вона зуміла використати і принести плоди з них у дарунок для свого обездоленого народу. Вона не тільки працювала повсякчасно для свого народу, але й уміла гідно репрезентувати його назовні. Але, на превеликий жаль, наш світ створений так, що всьому приходить кінець. На наших очах відходять одна по одній і прямують до пристані заслуженого спочинку визначні наші діячки. І так, на жаль, не стає поміж нами представниць старшого покоління, які жертвенно виконували важкі національні обов'язки.

Свою велику любов до праці на народній ниві Покійна привезла з собою ще з рідного краю. І саме тому, коли Олена Лотоцька відійшла у засвіти, то здавалося, що й наш рідний край ще далі віддалився від нас.

Ми, новоприбулі, що привезли з собою чималий досвід праці на громадському полі, охоче відгукнулися на заклик голови СУА і стали їй у допомогу. Пишучи цей спогад, хочу накреслити декілька прикладів.

Коли СУА закупив дім у Філядельфії, Олена Лотоцька насамперед виділила приміщення на світличку для наших діточок. Вона ж бо знала, що наше майбутнє в діаспорі цілковито залежить від умілого виховання в національному дусі нашої дітвори. Бож у світличках приділяється найбільше уваги для національного самопізнання і росту нашої дітвори. Пам'ятаю день урочистого відкриття першої світлички в 43 Відділі СУА Філядельфійської округи. Я глянула на Олену Лотоцьку й побачила, що її очі зрошені сльозами на вид маленьких діточок (а було їх тоді 40). Можливо, Вона думала тоді про своїх дітей, що були під її материнською опікою. З Божою допомогою, її діти і внуки стали добрими громадянами, взявши собі за приклад свою маму, яка всю свою посвяту віддала справі організування українського жіноцтва, що в тодішній час опинилося на роздоріжжі.

Відвідуючи Відділи СУА, Покійна придбала не одну цінну старовинну річ та зберігала її дбайливо, щоб згодом передати Музейній Комісії.

Бувши головою СУА, вона завжди дбала про добрий зовнішній та внутрішній вигляд будинку, де містилася Центральна СУА. За час свого головування Покійній доводилося вислуховувати іноді гіркі й звичайно безпідставні докори й негативні зауваження, але Вона завжди приймала їх зі спокоєм і рівновагою. Словом, уміла очолювати й гідно боронити свою установу, якій посвятила жертвенну працю, унаслідок чого стала прикладом для всіх а головню для наступних поколінь.

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1977

Сл. п. Олена Лотоцька в бюроі Централі СУА у Філядельфії

Olena Lototska at UNWLA headquarters in Philadelphia.

Але, на жаль, прийшов час і Вона, як і інші, відійшла від нас — відійшла спокійно і скромно, буди свідомою, що її праця не пішла на марне. З її смертю СУА втратив не тільки невтомну працівницю для своєї організації і свого народу, але й дорогу приятельку для всіх потребуючих її поради й допомоги. І тому пам'ять про цю шляхетну людину залишиться незабутньою в моєму серці, а її живий образ стоятиме назавжди переді мною.

Нас учать, "на минулому будується майбутнє". Це безперечна істина, але, на жаль, не для всіх. Для прикладу наведу ось такий випадок, тісно пов'язаний із відходом у вічність сл. п. Олени Лотоцької. За стародавнім звичаєм, після її смерті Округна Управа СУА у Філядельфії влаштувала поминальний обід, на якому всі присутні мали змогу, як годиться, спом'янути Покійну й належно її вшанувати. Управа Округної Управи СУА під проводом своєї голови Ліди Дяченко приготувала все якнайкраще. Та яке ж було здивування, коли після Служби Божої зала світила пустою. І тут само собою вириває питання: невже так скоро пішла в забуття довголітня жертвенна праця Покійної для своєї організації і для свого народу? Мені дуже прикро про це згадувати, але, коли пригадуватися глибше над таким ставленням до своїх цільних діячок, то мусимо прийти до висновку, що нашій організації СУА таки чогось бракує. Проти цього всі ми мусимо протидіяти, поки ще час. СУА працював жертвенно, ми всі вклали чимало труду і грошей на потреби нашої організації і на загальнонаціональні цілі, лише одне призабули: виробити в наших членок почуття пошани й любови до своєї організації, а зокрема до її проводу. А тільки тоді наше наступне 50-ліття буде виправдане. Це моє бажання, як довголітньої членки СУА.

Анна Богачевська
членка 43 Відділу СУА

ВІСТИ З ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ

ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Головна Управа Союзу Українок Америки, яка відбула свої наради в днях 5-6 листопада 1977 р. ухвалила підвишку передплати нашого журналу на наступний, 1978 рік до висоти 11.00 дол. Ближчі подробиці подамо у наступному числі враз з резолюціями і ухвалами Головної Управи.

Українські Січові Стрільці залишили по собі не тільки боеві подвиги, не тільки пам'ять про поляглих та традицію змагань за волю, боротьби. Вони дали свій вклад, і то немалий у нашу культуру, залишили по собі твори своєрідного мистецтва так у піснях, музиці, як і в образотворчому мистецтві та літературі. В ряди Українських Січових Стрільців спішили найбільш обдаровані, запалені любов'ю до батьківщини молоді хлопці й дівчата. Справді цвіт нашої молоді.

Ось нещодавно вийшов повний збірник пісень Романа Купчинського п. н. "Ми йдемо в бій". Коли переглянути його знайдемо там багато таких пісень, які так увійшли у пісенний репертуар нашої спільноти, що деякі з тих пісень ми вважаємо народними. Можливо, що для автора буває прикритим те, що його ім'я загубилося десь по дорозі між творцем, а дуже широкими кругами, які їх співають. Але рівночасно це доказує, що ті пісні не тільки гарні але теж захоплюючі та стихійно зв'язані з нашою духовістю, нашим світовідчужанням.

Чи багато з нас знає, чи всі знають, що пісню, яку співаємо в церкві "Боже великий, Творче все-світу" (при тому переключено первісні слова на "Творче всесильний", що навіть не "пасує" до дальших рим), написав саме Роман Купчинський? Не вичислити тут усіх, повних романтики й чару, пісень того автора й композитора, які стали власністю нас усіх.

Є ще й інші творці, які залишили нам мистецьку, стрілецьку спадщину. Постало навіть ряд постатей, які колись жили, а тепер стали легендою, як ось Цяпка. В інших ділянках мистецтва теж є стрілецька спадщина та й стрілецька тематика, до якої звертаються сучасні малярі й літератори.

Сьогодні згадуючи 1-ий листопад, згадуємо Українських Січових Стрільців і тому на нашій обкладинці графіка одного з них, на жаль тепер

ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ЗЛОЖИЛИ:

по 100. дол.: Українська Кредитівка Нью-Джерзі,
по 50. дол.: Ольга і Іван Федчишин Дітройт,

мало знаного Івана Іванця, а на сторінках журналу декілька заставок Ека — Едварда Козака, які взяли ми якраз зі збірника пісень Романа Купчинського, що його видало видавництво "Червона Калина".

Яка ж цікава й корисна була б праця про вклад Українських Січових Стрільців у наше мистецтво! Цікаво було б знати більше про Івана Іванця, незвичайно освічену й культурну людину.

Родився Іван Іванець у 1893 році, помер, мабуть у 1945 році в Польщі, кажуть в Кракові. Розсіяний, непрактичний, мабуть, впав якраз жертвою тої життєвої безрадности, яка

Заставки Ека — Едварда Козака до Пісень Романа Купчинського "Ми йдемо в бій". Видання УВК "Червона Калина"

по 26. дол.: Курчак О. 103 Відділ,
по 25. дол.: Євгенія Цимбала Бруклін Н. Й., Пелехович Неля Нью-Йорк,
по 20. дол.: Тер Карапетіян Володимира Джерзі Ситі Н. Дж.,
по 10. дол.: Відділ 93 Гартфорд Конн., Кузів Наталія Нью-Йорк, Ірена Ткачук Нью-Йорк,

по 5. дол.: Працівники фірми "фізер" Ірвінгтон, Віктор Лярсон Тускан, Арізона

Всім жертводавцям щира подяка

Управа Українського Музею

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1977

Коли я сьогодні, на схилі віку, розглядаю пережиті події на протязі мого життя, то наче яскравий образ на телевізії, бачу працю наших жінок і дівчат, які з нараженням свого життя віддали її для своїх ближніх, не сподіваючись ніякої заплати, чи вдячності. Події, про які хочу сказати хоч пару слів, мали місце в Тернополі в часі наших Визвольних Змагань.

Про цю працю згадує колишній секретар (міністер) Західньої Української Республіки др. Лонгин Цегельський у своїй книжці "Від легенди до правди" в розділі "Двомільйонна орда". Він каже: "Нехай цим жінкам буде честь та глибока пошана за їхнє серце та за їхню посвяту".

Хочу тут розказати про працю "Жіночої Громади", головою якої була б п. Антоніна Конрадова, дружина о. др. Миколи Конрада, замордованого більшевиками під Львовом. Хочу згадати колишніх моїх подруг, головню тих, що віддали своє життя, щоб наша теперішня молодь мала змогу порівняти свою ідейність з ідейністю своїх бабунь.

* * *

Коротко після 1 листопада 1918 р. тобто після того дня, коли розлетілася кол. Австро-Угорська монархія, а в Галичині проголошено Незалежну Західньо-Українську державу, на вулицях міста Тернополя появилися знову полонені колишньої російської армії, що повертались додому з австрійського полону. Кажу знову, бо багато з них ішло впродовж цілої весни та літа того ж року. Зараз по підписанні Берестейського договору між Австрією і Україною та Росією, коли перестав існувати східний фронт, почали меншими та більшими гуртками повертатись австрійські та німецькі (тих було небагато) полонені з колишньої російської імперії. Австрійська влада, що існувала ще тоді на наших землях, забезпечувала їх харчами та відсилала поїздами або й пішки додому. Тому місцеве населення не відчувало ніяких тягарів.

В цьому самому часі почали показуватись і вояки колишньої російської армії, які були в полоні в Австро-Угорщині. Думаю, що це були ті, що працювали по фільварках та господарствах в Галичині та сумежних краях Австрії. Вони йшли меншими гуртками, оминаючи головніші шляхи та більші міста. Було тепло. З нічлігами не було труднощів. В садах були овочі, на полях картопля та всяка городина, а хліба можна було легко дістати в кожному подільському селі. Вся ця маса людей перейшла, і під осінь їх уже не було видно.

Але після 1 листопада, коли розпалася Австро-Угорська монархія, а в Німеччині вибухла революція (11. XI. 1918 р.), відкрилися всі табори полонених. Було загально відомо, що в Австро-Угорщині та Німеччині полонені виконували багато робіт. Полонених в таборах відживляли слабо, бо в цих державах, після 4-літньої війни, надто багато харчів не було. Одежі також не вистачало. А в таких умовах про всякі хвороби не було трудно, головню в таборах. Було багато випадків туберкульозу та інших недуг.

І ось вся ця маса зголоднілих, збідованих, завовивлених та у високому відсотку хворих людей кинулись вертатись додому, незважаючи на пізню осінь.

Під Львовом боролися наші війська проти поляків, і туди йти не було можна. Щоб оминати фронт, ці полонені

переходили через Карпати, а далі через Стрий, Тернопіль, прямували на схід.

Коли пройшли цей кусень дороги в холоді і голоді, серед дощів та болота або й снігу і морозу в дряхлій одежині, в поганому взутті, сили їх вичерпувались. Дійшовши до Тернополя, далі не всі вже могли йти. Хоч душа їх рвалась до своїх батьків, жінок, дітей, багато їх падало знеможених на вулицях міста, чи десь недалеко.

Бачачи таке горе, наші люди збирали їх та відводили або відвозили до лікарень (в Тернополі були в той час т. зв. загальний, військовий та жидівський шпитали).

Та в тих лікарнях дуже скоро забракло місця. Тоді призначено для них бурси (в них були ліжка), а незабаром і всі школи (4 народні і 5 середніх).

Треба ще додати, що в той час повертались ще зі сходу, головню з Сибіру, колишні вояки австрійської армії (мадяри, німці та інші). Вони були вже в багато гіршому стані, як ті, що вертались влітку. Були втомлені, зголоджені, без одежі та хворі.

Молода українська влада в нашому місті не була на це приготована. Усі свої сили керувала на організацію війська та встановлення порядку. Не було відповідної кількості санітарного персоналу, ані відповідної кількості лікарів та ліків. Не згадую про харчі і одяг, з якими теж були труднощі. А треба було діяти і то діяти дуже скоро.

Управа міста робила, що могла. Підшукувала відповідних людей, збирала одяги та харчі, наказала столярам робити ліжка, хоч прості та примітивні. Але хто ж їх міг заробити стільки, скільки було потрібно?

З допомогою перша прийшла Церква. О. крилошанин Володимир Громницький, парох Тернополя та всі інші наші священики, відкликаючись до християнських почувань любови ближнього, закликали людей доброї волі до праці.

Люди пішли за закликом: варили страву, пекли хліб, жертвували потрібні речі, помагали як і чим могли. Старались виконати християнський обов'язок, та це все не було зразу належно зорганізоване. Одним попадало 2-3 харчові допомоги, іншим нічого.

Тоді скликано сходини жінок, вибрано управу та названо "Жіночою Громадою". Головою цієї "Громади" стала п. А. Конрадова. До співпраці зголосилась дружина лікаря Вітошинська, дружина адвоката Бриковичева, дружина радника Дембіцька, дружина о. катехита Сембаєва та інші.

Це був, сказати б, штаб, який мусів дбати про все — про харчі, про обслугову хворих, про лікарів, про ліки...

Помагало цій управі багато жінок і дівчат з усіх суспільних верств нашого населення. Одні працювали як медичні сестри, інші варили харчі, ще інші ходили щоденно на збірки або роздавали страву та хліб на залізниці, чи на дорогах. Деякі працювали від самих початків, інші приходили на місце тих, що їх важкі недуги або й смерть відсунула від праці. Згадаю бодай деякі прізвища, що ще збереглись в моїй пам'яті: А. Кордубова, Ант. Лясоцька, Марійка та Міля Дембіцькі, Ст. Брикович, Леся Чумак, Степанія Дебельська, Степанія Бекесевич, Степанія

Бекесевич (дочка Пантелеймона), Ольга і Осипа Васишин, сестри Папроцькі, Ольга Постригач, Марійка Приймак, Ольга Калин, пані Зарицька, сестри Грицини, Марія Юськевич, дві Муріївні, пані Постригач, Анна Довгань, Євгенія Онуферко, Августина Ной, сестри Кордуби, пані Остапюк, п. Майка, Емілія Книш, сестри Чубаті, Ю. Бекесевич, М. Нога та багато інших.

До управи вибрано також мою маму. Однак її умовини (недавно була повдовіла) не дозволяли їй присвятити стільки часу, скільки вимагала потреба. Тоді вона сказала: "замість себе, передаю вам для праці свої дочки". І так я, хоч була ще молода, почала цю важку працю.

Головним мотором всієї цієї роботи була незабутня п. Конрадова. Вона мусіла все знати, всюди бути, всюди порадити, всього доглянути та мати все те, що було кінечне.

В кількох сторонах міста ("Міщанське Братство", Українська бурса, залізнична станція тощо) улаштовано кухні, які працювали від раннього ранку до пізньої ночі. Треба було роздобути молока, хліба та інших харчів, приготувати страву, віднести голодним, роздати та подбати, щоб кожний дістав їжу. Треба було подбати про паливо та все інше. Часто треба було шукати допомоги мужчин, бо не все могли зробити самі жінки. Приходилось їх шукати, мобілізувати до праці. Однак всі виконували поручену їм роботу совісно і своєчасно. Христа ради, для закріплення свободи й нашої державности, ніхто не помічав втоми. Всі працювали радо.

Мене призначено враз з іншими молодими дівчатами, переважно ученицями учительської семінарії та гімназії, медичною сестрою. Коли я вперше прийшла до одного з будинків, де примістили тих нещасних хворих (а було це в будинку бурси при вул. Лелевеля), я побачила дуже багато людського нещастя. Ніколи перед тим я не могла б собі уявити, що на світі може бути стільки горя.

Хворі лежали покотом в порожній кімнаті, поки привезено трохи соломи. Не було ніякої білизни, не було чим вкритись. У чому хто був, в тому й лежав. Всі були брудні, завошивлені, немиті від багатьох днів. В кімнатах стояв великий сопух. З усіх сторін чути було стогін десятків людей. Той благає подати йому води, цей просить священника, а тому вже хропить-свище в грудях і зближається кінець його життя, інший дуже кашляє, ще інший від кількох днів нічого не мав в устах; його палить гарячка. Там лежить один без руху — дубіє. Як тут допомогти, коли нема нічого? Треба бігти додому та принести бодай кілька горняк та відро на воду. Треба бігти до кухні, щоб дали трохи страви, треба знайти якусь мисочку та ложку, бо як їх нагодувати? Треба роздобути хліба. Хто знає, чи привезуть з пекарні, бо може забрано його до других "шпиталів".

Часто приїздить вози і привозять нових хворих — з міста й сусідніх сіл та доріг. Де їх примістити? Інші вози забирають умерлих та везуть на цвинтар, бо смерть забирає багате жниво.

Так почалася праця... Треба було міряти гарячку, давати ліки, годувати й потішати та будити надію, багато надії, а її було так дуже — дуже мало. Деколи з'являвся священник, часом приходив лікар. Та їх не було багато. Поки обійшов минуло не раз кілька днів. Ми мусіли бути завжди

на місці і так багато послуговувати хворим. Прийшлося забути про себе, про свій відпочинок, про свій харч.

Ось ще й тепер перед моїми очима молодий, рослий чоловік, з великими, переляканими очима. Маю зміряти йому гарячку — та він протестує. Даю йому ліки, — він не хоче прийняти та каже до мене: Чи ти маєш брата, батька або кого близького, що чекаєш його? І мене чекають. а ти хочеш мене отруїти. Що ж я могла сказати? Як я могла переконати, що він помиляється, що це була його хороблива вигадка. Мені покотились сльози по обличчі, і це мабуть його переконало, інших гнав від себе. Грозив ім. Не раз вартувало мусіти його заспокоювати та прив'язувати до ліжка.

Ось Андрій з Києва. Прізвища не пригадую. Молодий, добре збудований. Міг би жити довгі літа. Я лікувала його і сусіда тертим хроном. Давала оклади з припису лікаря. Приходили обидва до здоров'я. Здавалось за день-два підуть в дальшу дорогу. Та Андрій не пішов. Він набавивсь, мабуть, якоїсь іншої недуги і коли я прийшла раз уранці, він вже догоряв. Передав мені свою спадщину: світліну своєї жінки та дітей, дзеркальце та кусок олівця. Більше — каже — не маю нічого. Взяв мене за руку і не випускав, аж його відняли від мене, після його смерті. Таких образів залишилось в моїй пам'яті багато.

Так проходили дні за днями, тижні за тижнями, місяці .... важкі, як оливи, грізні, як сама смерть.

Почав розгорятися сипний тиф. Воші робили свою дію. Від них не можна було ніяк встерегтись. Їх було багато, дуже багато. Лазили всюди. Почали хворіти наші пані. Захворіла пані Конрадова, захворіла моя сестра Стефа, а далі Ольга та Осипа Васишин, Оля Постригач, Маруся Приймак, Стефа Папроцька та інші, багато їх поклались. Забрало рук до праці. Та хвороба не втихала, а розгорялась... Захворіла моя сусідка Стефа Дебельська, не вийшла до праці Стефа Бекесевич (друга). Вранці чую плач. Стефа Дебельська закінчила своє життя. Ще не поховали вмерлої, а тут пішла за нею Стефа Бекесевич. Незабаром нова жертва радникова Дембіцька. Це початок. А далі пішли інші, немало їх.

Треба відмітити, що ні в місті, ні в околичних селах тифу тоді ще не було. Він розгорівся пізніше, аж за рік, вже за польської влади. Ці жертви, що я про них згадала — це жертви праці при полонених.

Лиш дві особи з шпиталю, в якому я працювала, Господь охоронив від цієї страшної недуги, а саме проф. Фуртака (емерит. директор школи), що допомагав нам, як міг, і мене.

На місце тих, що захворіли, мусіли прийти інші, а на їх місце знову інші. Надворі почало показуватись сонце. Сніг почав таяти. Ішло до весни.

Та і мої сили вичерпались. Я валилася з ніг. Аж одного дня лікар каже мені: — "Як хочеш ще колись щось доброго комусь вчинити, мусиш завтра перервати працю. Як відпочнеш та трохи відживишся — приходи знову"...

Прийшла весна. Полонені вже перейшли. Одні додому, а інші на цвинтар, однак робота не закінчилась. В лікарнях появлялось щораз більше стрільців та старшин галицької та наддніпрянської армії. Вони проливали кров за нашу волю. Як же їх залишити без опіки? Довелось вертатися назад до хворих. Я мала вже практику і то не абияку.

Умовини стали вже зовсім інші. Були лікарі та платні мед-сестри, була краща обслуга та відповідніший харч. Наша роля теж змінилася. Ми почувались щасливі, що живемо у власній державі. Ми були вдячні Богові, що оминула нас смерть, яка так лютувала кругом нас, і ми хотіли внести хоч дрібку того щастя та радості тим, що терпіли.

Заходимо з Марусею Приймак до однієї кімнати. Лежить полковник Таран та сотник Колосовський. Полковник ранений, а сотник контужений. Граната розірвалася коло нього та присипала землею. Він утратив свідомість та мову, хоч ран не було.

Кажуть нам годувати його ложечкою по кілька краплин. Одна підносить обережно голову хворого, а друга по дрібочці вливає в губу якусь юшку чи росіл. Він майже нерухомий. Очі замкнені. Так було кілька днів. Аж одного разу відкриває очі. Вони зустрілись з нашими. Що за радість та щастя в його очах! Говорити ще не міг. Тільки руками подавав знаки. Опісля почав писати, а вкінці відзискав мову. Скільки мрій... Скільки надій... Україна вільна, і він живий...

В іншій кімнаті молодий хорунжий. Побачив нас. Його очі засяли радістю. Хотів би, щоб ми прийшли до нього. Він хоче жартувати, вдає веселого та щасливого.

— Ви мабуть скоро підете відсіль — кажу, — бо видно, не важко ранені.

Він хвилю дивиться на нас, з легкою усмішкою, а вкінці відкидає накриття. Нам потемніло в очах. В нього обірані обидві ноги...

— Я щасливий, — каже, — це за Україну, за її волю. Терплю, але не задарма.

Чи можна змалювати всі випадки та всіх хворих?

Час летів. Пришов відворот нашої армії. Нагла евакуація. Не всіх хворих та ранених можна було забрати. Та й куди їх брати? Багато залишилось. Хто їх мав обслужити? Треба було бігати поміж купі, зносити цих

важко ранених наших стрільців з різних кімнат, щоб разом було відрадніше. Треба було принести хоч трохи молока, чи ложку страви, нагодувати та поправити ліжку.

Коли ж закріпилась була вже польська влада, вона почала забирати наших вояків до своїх таборів. Поки ще вояк лежав в ліжку, то якось боронився, а як почав вставати, то небезпека збільшувалась. Хлопці ніяк не хотіли іти в полон та не було сумління дозволити на це.

Треба було щось робити. На щастя, була між нами А. Лясоцька. Вона була споріднена з поляками, що відогравали тоді поважнішу ролю в нашому місті. Вона вміла завжди роздобути потрібні виказки для вояків з усіми підписами та печатками. Ці виказки охороняли наших хлопців від арештування та вивозу до Домбя, чи Тухолі. Правда, треба було ще тим хлопцям принести цивільний одяг та випроводити зі шпиталю поміж вартівників, але це вже була наша справа. І ми з нею справлялись непогано.

Багато старшин та вояків оминуло полону. Знайшлись приміщення для них та деколи й праця. Тим заощаджено їм багато терпіння та поневірки.

Війна скінчилась, але праця ні...

На чергу прийшли арештовані наші хлопці, яких було повно по тюрмах. Треба було і їжу передати, і білизну і одягу. Приходилось клопотати про їх звільнення тощо.

"Жіноча Громада" завжди мала працю. І виконувала її успішно. Дуже багато прислужилася і допомогла п. А. Хомова, яка, як незрівняний дипломат уміла вийти туди, куди було треба, та поладнати все, що було треба. Для неї ніякий поріг не був зависокий, ніяка справа затрудна.

* * *

Хай цих кілька скромних слів будуть нагородою усім тим, що тоді не шукали і не питали про ніяку нагороду, а виконували свою важку працю, щоб обтерти сльозу своєму ближньому та допомогти своїй владі вийти з важкої ситуації.

1973 р.

МРІЇ ПАНА РАДНИКА

У пізню вечірню годину, в інтимному колі друзів як же часто згадуємо тих, хто в цьому дружньому колі ніколи більше не засяде, не затужить разом з вами за Рідним Краєм, не цокнеться чашкою чаю чи іншої, міцнішої рідини. Але дух їхній, як говорять під час жалобних академій, між нами присутній і просто неможливо було б розійтись по домах, щоб їх, покійних камрадів, не згадати, час від часу, чи то тихим словом, чи голосним...

Отак частенько згадуємо дорогого пана радника — золоту людину, що прожила праведно свій вік і праведно померла, нікому не заподіявши клопоту, хіба трошки нам, найближчим його побратимам, що мусіли робити складку на похоронні витрати. Характерне, що в останні роки життя небіжчика обгорнула нестерпна якась жура-туга за Україною, а точніше — за Львовом: покійний не уявляв собі України поза цим, рідним його містом...

— Пів життя віддав би чоловік за те, щоб пройтися ще раз по Руській вулиці, з Ринку до Волоської церкви, — зідхав, бувало, і швиденько засував окуляри, щоб сховати за ними вологі очі...

Розуміється, пів життя за здійснення тієї мрії небіжчик не міг уже тоді віддати, хіба найвище рік-півтора.

Пан радник любив годинами розповідати, як то він, за "добрих часів", кожної суботи, вийшовши з бюра, поспішав на ріг Підвалля і Руської вулиці до старого Фукса на один вишнячок "Бачевського" під мариновий селедчик, "плюс гусяча печінка!" А потім брав до рук "Діло", — воно під неділю виходило в подвійному розмірі, — і нетерпляче вичікував на порцію флячків, "плюс велика бомба окоцімського пива!"

Після такого підвечірку, річ ясна, пан радник манджав на прохід по Високому замку.

— Панове, чи ви собі пригадуєте, як той трамвай холерно скрипів, коли брав закрут на Театинську вулицю?.. А я вам під словом чести заявляю, що за це його скрипіння я проміняв би всі концерти симфонічної оркестри, — щоб лише ще раз його почути! А коли Святий Петро дозволить мені, грішному, переступити поріг раю, то я буду дуже його просити, щоб замість райської музики, пустив мені цю платівочку, на якій зарековдований скрегіт коліс львівського трамваю.

Докінчення на ст. 17

ДЕКІЛЬКА СЛІВ ПРО ІВАННУ САВИЦЬКУ

Це не вперше Іванні Савицькій признано нагороду в конкурсах. Її гумористична сценка "Бюро патентів" одержала 2-гу нагороду на конкурсі СУА в 1963 р. В 1966 р. на конкурсі СФУЖО 2-гу нагороду признано авторці за гумореску "Молода кров", а ось у конкурсі, який був розписаний на оповідання з парапсихології, І. Савицька здобула одну з трьох рівнорядних нагород за "Лист з Еспанії".

Досі появилася друком, а теж повністю розпродано дев'ять книжок авторства Іванні Савицької в більшості призначених для дітей.

Писати почала Іванна Савицька ще малою дівчинкою, хоч її першого твору написаного коли їй було 12 літ, так і ніхто не читав, бо вона заховала його під сволюком старого приходства в селі Коровиця, де був парохом її батько о. Олександр Трешневський. Можливо, що й досі лежить там ця писана потайки повість, завинена в сіре полотенець так, як її залишила там юна авторка.

У родинному домі були дуже сприятливі умовини для писання. Мати Іванні Савицької, Марія з Дрималиків Трешневська, заохочувала молодь читати й писати, сама пробуючи пера в перекладах. Велика бібліотека, домашні літературні вечори та конкурси, в яких брала участь теж студентська молодь і гімназійні учні — все те сприяло літературним зацікав-

Іванна Савицька Ivanna Sawytska.

ленням. Перший віршик І. Савицької "Весна" появилася в дитячому кутику тижневика "Бескид". Далі нав'язалася співпраця з журналіками "Мій Приятель" і "Світ Дитини", де друкувалися вірші, казочки, оповідання, сценки, пісні, гри і забави, хрестиківки, загадки. Редактор Михайло Таранько не тільки обговорював майбутні теми, але теж виплачував молоденькій авторці гонорар (10 грошів за рядок).

Марія Пастернакова, педагог та знавець дошкільного виховання, була редакторкою журналу "Українське Дошкілля"; співпрацю з нею називає Іванна Савицька літературним семінаром у ділянці дитячої творчості.

Після приїзду до Америки авторка співпрацює з журналом "Мій Приятель", який появилася після Львова у

Вінніпегу впродовж 17 літ аж до його ліквідації.

Перша окрема збірка появилася у видавництві "Америка" в 1953 р. Її наголовок "Серце", а присвячена Мамі.

Цікавою була співпраця з композитором Миколою Фоменком. Він склав музику, грав її на фортепіані, а авторка слухаючи накреслювала плян і тоді укладала текст до пісні.

Крім книжкових видань, твори авторки друкуються в пресі, головню в "Свободі", "Америці", "Нашій Меті", "Новому Шляху" і "Нашому Житті". Співпрацює теж з Шкільною Радою, на прохання д-ра Костя Кисілевського і проф. Богдана Романенчука, готуючи матеріали для шкільних підручників і читанок.

П'єси для дітей "Спляча королівна" як теж Св'ят-Миколаївська "Гість із неба" неодноразово ставилися у США та й Канаді.

На кінець варто познайомитися із списком книжок авторства Іванні Савицької, які появилася друком і, що рідко трапляється, випродані. Це: "Серце" — збірка віршиків на День Мами (1953), "Гість із неба" — сценічна картина на св. Миколая (1955), "Наша хата" — віршовані оповідання (1957), "Молоді пісні" — музика Фоменка, слова І. Савицької (1953), "Золоті дзвіночки" — казки для дітей (1958), "Незабудьки" — дитячі вірші на різні нагоди (1959), "Три казочки" (віршовані) — для найменших (1961), "Денник Ромця" — записник малого хлопця, ілюстрований знімками (1963), "З пташиного лету" — образки сучасного, гуморески, репортажі (1974).

У. Л.

ІВАННА САВИЦЬКА

ЛИСТ З ЕСПАНІЇ

НАГОРОДА НА XV КОНКУРСІ СФУЖО, ЯКИЙ БУВ ПРОГОЛОШЕНИЙ НА ОПОВІДАННЯ З ДІЛЯНКИ ПАРА- ПСИХОЛОГІЇ.

Ляриса ходить по кімнаті, міряє кроками малий, квадратний простір, і дивиться нетерпляче на годинник. Приблизно біля другої години по полудні, старий, задиханий листоноша підкочує під кам'яницю полотняний возик, туго набитий поштою. Білі, сірі, жовті й зелені листи з людськими радощами, смутками й проблемами щезають у вузьких скриньках, та ця, із числом п'ять, знов порожня. Ляриса журиться, Ляриса плаче..

— І скільки треба днів, щоб отримать лист із Мадриду? Три, чотири, ну, хай би п'ять. А це вже другий тиждень, як Олег полетів до Еспанії. Ні вістки, ні

чутки, ні слова. Вони розлучились на два роки, бо так виходить найкраще. Олег закінчить студії, вернеться лікарем, щоб згодом зажити краще, їм обом, розуміється, — їм обом. Та це, покищо, таємниця.

Цей перший з Еспанії лист такий важливий, такий незвичайно важливий, чи ж в дорозі загубився?

Ляриса на часочок прояснює лице і ледве видно всміхається. Прощаючись, Олег сказав: — "Пішлю тобі із Мадриду білу, еспанську мантилью. Білу, білесеньку, павутинну. Бережи її, не вдягай, не показуй навіть нікому. Вона на весілля буде, розумієш?

Ляриса розуміє добре, та зараз, — ні вістки, ні слова, ні білої, павутинної мантильї.

Раптом задзвонив телефон. Ляриса підбігла метеликом, вхопила слухавку і почула:

— Тут мотоциклева фірма Гордона, чи можемо говорити з пані Лярисою М.

— Прошу, я слухаю.

— Нам приємно повідомити вас, що ми вже одержали замовлений вами мотоцикль. Будь ласка, подайте місце і час, куди його треба відставити.

— Мотоцикль? — здивувалась Ляриса. Я нічого в тій справі не знаю. Це помилка, якась очевидна помилка.

Лярису просили подождати. За хвилину той самий голос продовжував говорити:

— У нас на руках дата вашого замовлення, **вісімнадцятого вересня**, цього місяця. Рахунок заплачений, тут і точна ваша адреса: Пані Ляриса М. вулиця Широка, число 20, номер телефону такий — то, а такий, чи ж не так?

— Адреса правильна і добрий номер телефону, проте з мотоциклом справа мені неясна. Подайте, будь ласка, свій телефон, я вас покличу скоро, розмовившись перше з моїм братом.

Розмовитись з Віктором було трудно. Він від'їхав у дальше службове відрядження і мав повернутись щойно за декілька днів.

Ляриса, вагаючись, набрала Гордонів номер добре не знаючи навіть, що їй треба казати.

— Говорить Ляриса М. Я в справі щойно відбутої розмови.

— Якої саме? — спитав неввічливий голос.

— В справі містерійного мотоцикла, відповіла Ляриса, приховуючи явне збентеження.

— Тут фірма Гордон, гуртівня

чеських кристалів, чого вам треба, пані?

Ляриса поставила слухавку й розкрила телефонну книжку. Гордонів було кілька, прийшлося просити інформації.

— Мені прикро, мені дуже прикро, мотоциклемої фірми Гордон у нашому місті немає, немає її і в околиці.

Та тут задзвонив дзвінок і в двері сильно постукали.

— Special Delivery, — пані, Special Delivery

Був це маленький пакунок, чи радше більша коверта, яка прилетіла з Мадриду. Ляриса рвучко зірвала папір, торкнулась пальцями мережива, і стала шукати листа. Він лежав під верхом, заклеєний, чомусь із значком, аж дивно...

Олег писав:

— "Кохана!

Я вродився в чепці. Все складається краще, як ми думали. Всі мої іспити враховані. Прийдеться добре повчитись рік, півтора, не більше. Прости, що пишу з припізненням. Мадрид прекрасний, фантастичний.

Живу в Амандовій тітки, пані Льореллі. Кімнатка моя маленька і високо, проте дешева і близько школи. Я захоплений містом, захоплений людьми, природою, стилем, стариною.

Завтра їдемо з бравурним Амандом обдивитися заливам і пристані.

Мантилью, (чи гарна?) бережи, вона пригодиться напевно.. Сховай і нікому не показуй.

Цілую гарячо і вірно,
Твій Тореадор"

Ляриса припала устами до листа і злива бальзамних, цілющих почуттів пройняла її всю, забрала смуток, біль і неспокій, розправила зв'язані крила, підняла вгору..

Ще б тільки глянути на мантилью, на мент розгорнути її, торкнутись майбутнього щастя..

Та тут, на землю, випала із мантильї карточка, якась маленька записка чужим, незаним письмом.

"Дорога Пані!

Шлю Вам мантилью і листа від Вашого милого хлопця.

Мені це прикро писати, та дня **вісімнадцятого вересня** він згинув в мотоциклевій катастрофі.

Точніші інформації подасть Вам Ваша Амбасада.

Марія Льореллі,
Мадрид" —

Рисунки: Христина Дубецька

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Упорядкувала Світлана Луцька-Андрюшків

УКРАЇНА

- **Ольга Матусевич**, 24-річний філолог і дружина Миколи Матусевича, ув'язненого члена Української гельсінкської групи, написала 14. V. 1977 листа до Амнесті Інтернешенал. У ньому розкриває методи, якими органи КГБ переслідували її чоловіка та другого члена гельсінкської групи Мирослава Мариневича. Вона теж протестує проти репресій, яких КГБ уживає супроти родин арештованих. У листі заявляє про свій вступ до Гельсінкської групи "з метою внести і свій вклад у боротьбу за справедливість". Нещодавно на знак протесту Ольга Матусевич заявила свій вихід з комсомолу.

- Київське видавництво "Наукова думка" видало в 1976 монографію **Зор'яни Болтарович** "Україна в дослідженнях польських етнографів 19 ст.". На основі публікованих джерел та архівних матеріалів авторка розглянула етнографічну діяльність польських учених у ділянці україністики. Особливу увагу звертає на праці А. Марцінковського "Lud ukraiński" (1857), В. Поля "Rzut oka na północne stoki Karpat" (1851), О. Кольберга "Obrazy Rusi Czerwonej" (1869) та інших.

- Львів. У музеї українського мистецтва відкрито виставку творів видатної художниці **Олени Кульчицької** (1877 - 1967) з нагоди 100-річчя з дня її народження. Виставлено ранні малюнки О. Кульчицької з 1903 - 1906 років, живописне полотно "Жіноча рада", графічний цикл "Краса Радянської України" та інші. За своє життя О. Кульчицька створила понад шість тисяч робіт, які зберігаються у фондах львівського Музею українського мистецтва.

- **Олена Євсюкова**, учениця третьої класи дитячої хореографічної школи при електромеханічному заводі в Харкові, є композитор і виконавець складного балетного виступу "Умираючий лебідь". Створила його до музики французького композитора К. Сен-Сансе і виконала на концерті з нагоди з'їзду профспілок України. Юна балерина, вихованка Валентини Баранової, є ученицею покищо єдиної в Україні профспілкової балетної школи, де навчається майже 200 дітей робітників заводу. Школа існує вже десять років.

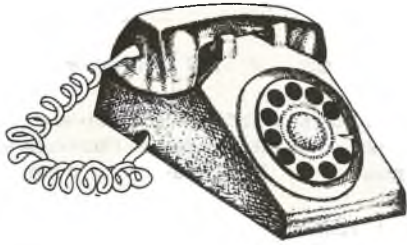
- Канів. У музеї Т. Г. Шевченка відбулася виставка народної художниці **Людмили Вітківської**, яка народилася і виросла в Чернігівщині. Тепер живе вона в Херсонщині і її твори відображують гаму кольорів Таврійського степу. До краших з її праць належать: "Вівчарик", "Тавричанка", "Серпень — веселий господарик з лукавими очима", "Ой на диво бурачок на просторі виріс". Багато з своїх малюнків Л. Вітківська коментує віршами, піснями. Вона художник-керівник студії народного розпису "Чонгар-сад" у селі Чонгар. Це експериментальна студія, створена при місцевій середній школі.

НОРВЕГІЯ

- Осло. **33-річна Беті Віліямс** і **32-річна Майред Корріган** були нагороджені Нобелівською нагородою миру за 1976 р. у сумі 140,000 дол. Одночасно їм була вручена Норвезька нагорода миру в сумі 324,000 дол. Б. Віліямс і М. Корріган це ірландські жінки, римо-католички з міста Белфест у Північній Ірландії. Чотирнадцять місяців тому вони заснували Рух миру, який змагається припинити терор і братовбивство в Північній Ірландії. Цей рух виріс у поважну політичну силу і знайшов підтримку серед церковних організацій і широкого спектру населення. Грошові нагороди жінки призначили на потреби Руху миру в Ірландії. Нобелівська нагорода миру за 1977 р. була надана організації Амнесті Інтернешенал.

КАНАДА

- Оттава. В дні 29. VIII - 5. IX ц. р. відбулася мистецька виставка малярки-портретистки **Людмили Темерлей** з Монреалу. Виставлено 30 портретів переважно жінок-дівчат в українських народних строях з різних областей України. Малярка малює на чорнильному папері олівцем, вживаючи тільки три фарби: сієнну, сепію та білу. Л. Темерлей студіювала малярство в Монреалі та в Королівській академії мистецтв в Брюсселі. З 1970 року працює як незалежна малярка-портретистка. Крім портретів, ілюструє книжки, реклами та проектує настінні декорації. Це третя виставка мисткині.

Тільки між нами і телефоном ...

ЧИ НЕ ЗАБАГАТО ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ?

— Прошу вас, пані Любо, не можу вже більше слухати проповідей в церкві про докочишній американський матеріалізм, який намагається нас усіх захопити!

Так реагувала моя знайома на постійну критику тутешнього суспільства, теперішньої молоді й людських вартостей життя.

— Пані Любо, мені здається, що коли хтось так критикує американське суспільство, то він не бачить, що діється в нашій, українській гетті, а вже взагалі не знає, як живуть інші з такої самої суспільної верстви. А мені здається, що в нас гірше, як у інших. Наші люди більше залюблені в достатках, а що більше, приучують до цього також своїх дітей.

Мені прийшлося у деяких випадках признати рачію моєї співбесідниці. Бачу, як часто батьки не посилають дітей до шкіл українознавства, бо "дитина" хоче нове авто чи новий, кольоровий телевізор.

— Пані Любо, а як часто приходиться дивитись, як батьки важко працюють, щоб вислати дітей до Швейцарії або на вакації на Бермюди! Самі не мають відпочинку — а дітям дають люксуси, бо вже Союзівка не для них!

Дальше моя знайома розповідала, як їй описував нашу молодь її приятель, професор університету. В деяких сім'ях фінансова ситуація скрутна, але наші дітки вимагають, щоб батьки платили їм бурсу й харч на університеті, себто 2 - 3 тисячі річно, а водночас мешкають 45 хвилин чи 1 годину їзди від університету. Ніби син чи дочка, як студенти університету — не можуть жити дома.

— Він розповідав, як часто, намагаючись бути дуже самостійними — молоді студенти не дають собі ради з товаришами й життям в бурсі, і у висліді

оцінки їх успіхів низькі або й семестр чи й цілий рік пропадають! А що говорити про різні психологічні чи емоційні проблеми, з якими їм приходиться боротися — без допомоги своїх близьких і рідних!

Це правда, що молоді люди хочуть бути незалежними, але часто не беруть до уваги великого зусилля батьків, щоб дати фінансову базу для цієї штучної незалежності.

— Дорога пані, коли дивлюсь на своїх сусідів неукраїнців і на наших людей — то бачу, що наші багато більше звертають увагу на всяке матеріальне добро, на вигоди, люксуси. Вони так своїх дітей до них наштовхують, що дітям часто байдуже, як важко батькам приходиться тих 8 - 10 тисяч непотрібно платити за бурсу за чотири роки студій. Очевидно, не всі живуть близько до університетів — та знаємо, як часто молоді вибирають нераз і слабший університет, щоб тільки бути далше від батьків і "на волі"!

Мені самій приходилось часто бачити серйозних студентів, які вміли вповні інтелектуально використати своє життя на університетах, в окремих помешканнях — але й часто бачу також, як діти чи внуки знайомих забагато використовують батьків ... бо привикли! Часто за запрацьовані літом гроші купують собі люксусові авто і т.п. замість допомогти батькам і вжити гроші на свої власні студії.

— Пані Любо, — чи не задалеко розігнались наші люди? Казав Плющ, що капіталізм не сприяє, а то й ліквідує політичну думку й громадську заангажованість. Можна б додати таке вияснення, що факт швидкого фінансового успіху не дав нашим людям добачити найважливіше в житті!"

Як ви думаєте?

Любов Калинович

Докінчення КАЛЕЙДОСКОП

• У школі мистецтва в містечку Бенфі відбувся двотижневий курс ткання українських рушників. Інструктором курсу була **Петруся Пелех-Олсон**. У курсі взяло участь 14 осіб — ткаць з підставовим знанням цього ремесла. Курс складався з теоретичного навчання (за допомогою прозірок, знімків, збірки рушників з музейної колекції) і практичних занять за ткацьким варстатом.

США

• З нагоди 70-ліття уродин і 35-ліття смерті поетки **Олени Теліги** відбувся в Пенсильвенії в днях 3 - 5 вересня 1977 "День О. Теліги". Організувало його товариство Українського Золотого Хреста, яке з цієї на-

годи видало збірник творчости поетки у формі розкішно виданої книги п. н. "Олена Теліга". На оселі Лігайтон, Пенсильвенія, відбувся симпозиум п. н. "Олена Теліга в живому слові". Д-р Галина Лашенко відчитала доповідь про життя і творчість поетеси. Ганна Черінь у своїм слові нав'язала творчість О. Теліги до творчости українських культурних діячів в Україні.

ФРАНЦІЯ

• Париж. Французька академія танцю присудила найвищу премію фестивалю балетного мистецтва ім. А. Павлової українській артистці, солістці Київського театру опери та балету ім. Т. Шевченка **Тетяні Таякіній**.

ФІНІКС — ОАЗА СЕРЕД АРІЗОНСЬКОЇ ПУСТЕЛІ

Була членка 89-го Відділу США й власниця відпочинкової оселі "Марта" в Кергонксоні, Н. Й. Катерина Росола, яка з причини здоров'я переселилася з родини до Фініксу в Арізоні, прислала з місця нового поселення барвистий репортаж, який подаємо в скороченні — Редакція.

Арізона має свою особливу красу. Клімат тут лагідний, сухий і соняшний. Хоч тут круглий рік тепло, все ж таки є різниця між окремими порами року. Весна тут чудова. Вже в березні цвітуть цитрусові сади, які розливають розкішні пахощі. Ранки й вечори прохолодні, вдень соняшно. Температура досягає 85 ступнів.

Зате літо гаряче. Вдень температура підноситься до 110-15 ступнів, увечорі 90-95 ступнів так, що треба охолоджувачів. Надворі можна цю спеку перенести, бо немає вогкості, а якщо й є, то низька — 6-12 процент. В холодку буває навіть приємно.

Взимку вечори й ночі бувають холодні, трапляються приморозки, інколи навіть мороз (30-40 ступнів). Зате вдень лагідно й соняшно, температура вагається поміж 65-70 ступнів.

Сонце й сухе повітря мають лікувальну силу, зокрема помічні на ревматизм і астму.

Місто Фінікс має понад один мільйон населення. Воно помітно розбудовується, зокрема багато тут модерних готелів, мотелів, житлових домів, ресторанів і крамниць. Місто розростається в ширину, бо простору тут багато. Лише в центрі міста є декілька хмаросягів, в яких приміщуються уряд й установи. Будівлі люксові, прикрашені колонами, ганками, штудерними фасадами й химерними дахами. Скрізь великі вікна, осклені веранди для пропускання сонця. Перед будинками травники, квітники, городи, фонтани. Місто тоне в зелені, хоч Арізона, це пустеля.

Житлові доми здебільша одноповерхові. Вони оточені живоплотами, міртами, олеандрами й різномірними квітучими кущами. Багато тут цитрусових дерев, дактилевих пальм, кипарисів, фікусів, кактусів, трапляються й чатинні дерева. Увесь рік цвітуть квіти відповідно до пори року. Найкращий квітучий кущ, це "перікента", що скидається на калину. Це колючі кущі з дрібними листками і грознами коралевих ягід. Вони пнуться по огорожах, стінах, мурах, прикрашують входові стежки, оточують доми. Їх ягоди не

боятися ні спеки, ні морозу. Ці кущі підстригають у вигадливі фігури.

Місто зразково чисте. Вулиці побудовані в шахівницю, вздовж хідників травники, квітники й дерева. Паркування авт при вулицях недозволене. Заборонено теж ставити сміття при хідниках.

Промислових і індустріальних заводів тут немає, бо характер міста туристичний і курортний. Люди приїжджають сюди лікуватися, дехто поселяється тут на старші літа. Заможні будують у горах люксові доми, ціна яких досягає 500-700 тисяч доларів.

Поза містом акрами простягаються цитрусові, оливкові й фігові сади, виноградники, поля городовини, плантації вати й лани квітів, що їх плекають японці, вирощуючи їх у теплярнях. Над тими управними полями й нивами під безхмарним небом бринять мільйони бджіл. Подибуються теж фарми, в яких плекають коней і рогату худобу.

Опади бувають рідко — кілька разів до року. Попереджають їх вітрові бурі, громовиці, а зливні дощі тривають кілька годин. Тоді води пливуть струмами, але швидко всякають у почву.

Проте в Фініксі води подостатком. Уряд подбав, щоб спроваджувати воду з гір, коли тануть сніги. Цю воду зберігають у збірниках і при допомозі пристроїв розподілюють поміж домовласників. Кожний квартал у призначений для себе час отримує потрібну йому кількість води для наводнення городів, садів, квітників. Влітку наводнення відбувається двічі в місяць, взимку раз у місяць.

Управні поля поза містом опоясані високими скелястими горами Велетенські камінні брили потріскані й порепані від вітрів і сонця. Вони укладаються у різні форми, що виглядом нагадують дивовижні потвори. Підніжжя цих гір, це пустеля — пісок, дрібний камінь, жорства, на яких ростуть карповаті кущі, миршаві рослини й велетенські квітучі кактуси. У цій пустелі заведено парки кактусів, з овочів яких виробляють мармеляду й цукерки.

Українське організоване життя в Фініксі скромне. Діє тут організація СУМА і 3-ій Відділ США, що його заснувала й очолює авторка допису.

"Рада б і Вам, Читачки "Нашого Життя", післати цього тепла й сонця, яким ми тут втішаємося" — закінчує К. Росола свій репортаж.

МОЛОДІ ДОКТОРКИ

В останньому часі декілька молодих українок завершили свої студії докторатом. Подаємо коротко їх життєписні дані і спеціальність.

Др. Зіновія Сохор-Перрі з Філадельфії отримала ступінь бакалавра в Пенсільванському університеті. Магістерію осягнула в Лондонській школі економії (1966 р.), а в Колумбійському університеті в Нью-Йорку отримала докторат філософії з політичних наук. Написала дисертацію на тему: "Модернізація і культура СССР". Тепер працює як викладач в Джан Гопкінс університеті у Вашингтоні.

Др. Христина Козак із Бейону, Н. Дж. отримала ступінь бакалавра біології в Імануель Коледжі в Бостоні. Докторат із біології осягнула в Ейл університеті в Нью Гейвені. Брала участь у дослідках Біологічної Морської Лябораторії в Мессечусетс. Написала серію статей про свої дослідження, що були вміщені в наукових журналах. Тепер працює в Національному Інституті Здоров'я в Бітесда, М. Д.

Др. Оксана Ісаїв із Філадельфії студіювала в Джорджтаунському університеті у Вашингтоні, що його

покінчила зі ступінем бакалавра у 1965 р. Ступінь магістра здобула в Пенсільванському університеті у 1967 р. У лютому 1977 р. оборонила в тому ж університеті докторську дисертацію на тему "Німецька література ХХ століття".

Др. Ірина Купровська з Сиракуз студіювала в тамошньому Комюніті Коледжі, де отримала ступінь бакалавра. В Каліфорнійському університеті знов отримала ступінь бакалавра слов'янських мов і літератури. А в Лойоля університеті в Лос Анджелес осягнула диплом доктора юриктики.

ПРАЦЯ ПРО МАРКА ВОВЧКА

Нечасто трапляється нашим студенткам спавістика, що їм удасться опрацювати українську тему. Таку нагоду мала докторантка Роксоляна Бурачинська, якої докторська праця мала за тему письменницю Марко Вовчок.

Роксоляна народилася у Львові й малою дитиною подалась разом із матір'ю і бабунею у велику мандрівку. Її батько д-р Ераст Бурачинський служив тоді в 1 Українській Дивізії і під Бродами попав у полон. Та щасливим поворотом долі вдалось йому повернутися і наново об'єднана родина виїхала до Австралії. Проживши тут 8 років вони перенеслися до США, де осіли в Чикаго.

Закінчивши середню школу там же, Роксоляна стала бакалерем із російської мови в 1964 р. в Університеті Ілліной, а магістерію здобула з того ж предмету в 1966 р. у тому ж університеті. Короткий час працювала

Роксоляна Бурачинська

у Конгресовій Бібліотеці, навчала української мови в Інституті Мови у Вашингтоні, була інструктором німецької і російської мови в Менсфілд Стейтовому Коледжі.

Та її тягнуло завершити свою освіту докторатом. Врешті відкрилась для неї можливість в Університеті Вандербілт у Нешвіл, Теннесі. Там вона відбула приписані вступні іспити і почала працювати над тезою. Рівночасно працювала в тому університеті як навчальний асистент у славістичному й німецькому департаменті.

Темою докторської праці була — "Свобода в житті і творчості Марка Вовчка". Праця над світоглядом письменниці вимагала докладних студій її життєпису, не згадуючи вже про її твори й листування. Це взяло їй кілька літ, однак дало їй велике вдолення. В досліджі над творчістю цієї письменниці появилася нова цінна праця.

Молода дослідниця вже стала професійно працювати.

Що зитати?

Чортківська Округа, Історично-мемуарний збірник. Нью-Йорк, Париж, Сідней, Торонто. 1974. 927 ст.

Збірник Чортківської Округи — це нове регіональне видання, що появилося в останньому часі. Впорядники його уложили матеріал за певним планом. У загальній частині вміщено історичний огляд та перегляд визначних людей, що вийшли з тієї частини зах. Поділля. Опрацьовано також шкільництво і читальняний рух. А в дальшому йде огляд чотирьох повітів — Чортківського, Копичинецького, Борщівського і Заліщицького.

Це багатий матеріал. У кожному повіті обговорено наперед історичні пам'ятки, організоване життя, шкільництво. Є також згадка про місцевих діячів у різних ділянках життя. А потім

перехід до характеристики кожного села. Це останнє у формі спогаду, що включає опис села, його побут, економічну підставу, місцеві товариства і події у часі обох воєн. Між цими спогадами відзначається спогад д-ра М. Росляка про большевицьку окупацію в рр. 1939-41, Лева Ясінчука про с. Білобожницю, Івана Заваликута про Копичинці, д-ра Михайла Соневницького про Гадинківці, інж. Івана Романюка про Мельниччину і Борщівщину, інж. Мирона Левицького про Більче Золоте, інж. Романа Коцика про Заліщищину, д-ра Лонгіна Горбачевського про с. Товсте.

З жалем зауважуємо, що як в усіх збірниках, так і тут дуже слабо наświetлено працю жіноцтва. Тільки в одному Борщівському повіті є окремий огляд Філії Союзу Українок, що його опрацювала колишня її голова Ірина Лунева. Є згадка про Філію СУ в статті Олени Росляк про громадське життя Чорткова. У перегляді товариств Заліщищини є коротка згадка про Філію СУ під проводом Марії Бараник. А в Копичинцях зовсім того немає. Є скупі згадки про окремих жінок, працівниць на громадській ниві. Це є кооператорка Євгенія Криницька з Гермаківки, учительки Олена Ільницька з Залісся, Антоніна Паладій-

чук з Більча Золотого, Дуткевичева з Шишківців, Льонгіна Шанковська, дружина священника, з Нижбірку, Михайлина Білинська з Васильківців. Ні одної жіночої світлини немає, коли не рахувати групових.

Та коли пригадати, що в деяких збірниках і того немає, то треба радіти і тим відомостям. Назагал Ред. Колегія солідно попрацювала, щоб цей матеріал зібрати і зредагувати. Згадаймо тих ревних працівників, що завдядали собі стільки труду. Це є — Ольга Соневницька, — голова, Богдан Стефанович і др. Роман Держановський — члени. На кінці книжки є вміщений огляд праці комітету, що перевів збір матеріалів і грошей на це видання.

Л.Б.

ПОДЯКА

Замість винагороди для п. Люби Волинець за виготовлення статті "Українські Різдяні звичаї" до журналу виданого "Морган Гаранті Траст Ко", в Н. Й. з подякою складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Катерина Лис, Емілія Антонів,
Ірина Сорока, Марія Шалай,
Катерина Безручко.

ТІТКА АМЕРИКА

переклад Марії Струтинської

Marie Halun Bloch: Aunt America.
New York: Atheneum 1963
Copyright 1963 by Marie Halun Bloch

Продовження

Вулицями пливла юрба. Всі очі дивилися насамперед на тітку Лідію, потім кидали поглядом на решту товариства і знову на тітку. Кожний розумів, що вона — чужинка.

Це був тітчин одяг, що звертав на себе увагу, вирішила Леся. Бо, хоч вона не була вдягнута в шовки й атласи, її одяг був, без усякого сумніву, заграничний. Замість маминих широконосих, з грубими підошвами оксфордів, що були її найкращими, тітка мала делікатне взуття на таких тонких обцасах, що Леся дивувалася, як це вони не розколяться надвоє.

Однак, може це не був тільки одяг. Було щось у тітчиній ході, що притягало до себе увагу.

Спочатку Лесею розпирала гордість, що всі на них дивилися, може заздрили їм, що вони знають чужинку. Але перегадом так багато уваги здалося аж забагато. Вона глянула вгору на обличчя тітки, щоб побачити, чи її також бентежать ті погляди. Якби відчувши Лесині очі, звернені до неї, тітка Лідія глянула вниз і всміхнулася. Усмішка пробігла крізь Лесею теплою хвилею.

"Леся"! сказала тітка. "Яке прекрасне ім'я! Чи тебе назвали так за Лесею Українкою, поеткою?"

"Так, тіточко", Леся відповіла, несміливо посміхаючись. Вона довніше не думала, що це таке важливе, але тепер, раптом, її наймення набралось нової значущості.

У тій хвилині вона почула дась праворуч хрипкі крики. Вона глянула на другий бік вулиці й побачила там оголене від листя дерево, обсіпане великими, розхристаними гніздами. Величезні чорні птахи скакали з галуззя на галуззя, не припиняючи хрипкого крикання. Круки! Марія правду казала.

Потім, трохи далі, вони минали київські Золоті Ворота. У книжці історії в школі, вони були оточені домами. Тепер тут стояли навколо житлові будинки. Не було нічого золотого на Воротах також; упродовж довгих воєн з татарами, в далекому минулому, ворог обдер і пограбував усе.

Парк, що про нього він думав, сказав тепер Володко, був уже тільки два квартали перед ними. За хвилину Леся побачила на другому боці вулиці золоту копулу, що грандіозно височіла до ясноблакитного неба, а її золото горіло в сонці. Тітка Лідія мусіла побачити її в тому ж моменті, вона бо захоплено кликнула: "Собор Святої Софії!"

Дивлячись на копулу собору, Леся була зворушена. Нарешті вона побачила власними очима той історичний монумент, який — як їй здавалося —

вона знала з дня свого народження. Як вони проходили мимо, Леся могла бачити інші групи копул на інших будівлях церковного двору і дуже бажала ввійти туди. Але, вони пішли далі.

Зразу ж за собором вони нарешті ввійшли до парку, до якого прямували. Насупроти, на малому зеленому просторі серед широкої вулиці стояла велика, у бронзі, скульптура чоловіка на коні з піднятими вгору передніми ногами, наче він хотів скочити наперед.

Єлена глянула вгору до тети Лідії й сказала: "Це Богдан Хмельницький, тіточко. Але, може ти не знаєш про нього? Якщо ні, то я тобі скажу. Він був..."

Тітка Лідія всміхнулася. "Але ж я знаю., Єлено. Він був українським державним мужем 17-го сторіччя".

Як тільки вони ввійшли в парк, до них підійшов фотограф і запитав, чи вони бажать дати зробити собі знімок. Захоплена усмішка роз'яснила тітчине лице, коли вона казала, що так, вони бажать. "Ви може з Америки?", спитав чоловік. "Але ж ви говорите нашою мовою без сліду якогось акценту".

"З Америки", вона відповіла. "Українська мова була мовою моїх батьків і я навчилася її від них. Тепер подумаймо, чи маєте знімати нас на тлі Софії, чи Богдана? Зробім одне і друге".

"Ах Свята Софія!" фотограф викликнув. "Старовинна праця рук наших людей! Тисяча років тому!"

Коли вони уставлялися до фотографії, тітка Лідія впевнилася насамперед, чи Леся і Єлена стоять по її боках. Коли вона заплатила фотографові і домовилася з ним, що він принесе світлини до готелю, вони пішли глибше в парк. Тут знайшли лавку, що була досить довга на всіх їх шестеро.

Бабусі возили немовлят сюди й туди. Недалеко був майданчик для гри, де гралися старшенькі діти. Там були гойдалки, дошки для гойдання та інші прилади для гри. Леся хотіла погратися на тій спортивній площі, дома бо такого не було. Але, вона припускала, що вже завелика для цього. Окрім того, вона радше залишиться з тіткою.

"Влада думала, що ми були замішані в якійсь підпільній організації", обізвався тато. — Ми..."

Дядько Володко перебив його злісним викриком: "А чи ви не були? Чому ти не можеш вести себе як слід? Подивися на мене", він продовжував. "Я пильную моєї роботи, на турбую нікого".

Тато встряв у його мову, дивлячись на дядька пильно: "Чи не було б правдивішим сказати, що ти не дбаєш ні про кого?"

Тепер Леся жалувала, що вона не пішла гратися на площі. Як міг тато говорити такі речі? Але чому, вона дивувалася, дядько спаленів на ті слова?

Затурбований вираз з'явився в тітчиних очах. "Прошу вас", вона промовила, "прошу, як ви можете сваритися? Чи нема в кожного з вас доволі воровіг, без того, що б бути ворогом один одному?"

Тато й дядько дивилися похмуро кудись перед себе, поки одна з бабусь із візочком не надійшла близько. Тоді тато раптом звернув на неї увагу. "Гей, бабуню", він крикнув "Пильнуйте дитини! Чи ви не бачите, що сонце світить їй просто у вічі? Чи ви хочете зруйнувати їй зір?"

Стара жінка хихикнула. "Ах", вона кликнула добродушно, коли пристала, щоб спустити дашок возика, "а що ти знаєш про це?"

Тато засміявся і моргнув до Лесі. "Я — спеціаліст", він відкликнув їй.

Цей епізод якось розвіяв злість. Тітка Лідія глянула вниз на Лесю і спитала: "Чому ти й Єлена не підете погратися трішки на гойдалці? Вам напевне нудно сидіти тут так".

Леся мовчки подякувала тітці: вона й Єлена зісунулися з лавки і побігли на площу гри. На щастя, дві гойдалки були вільні. Дві інші були заняті малими, яких батьки копивали, розмовляючи один з одним.

Хоча Леся ніколи досі не була на гойдалці, їй не треба було показувати, як на неї дістатися. Швидко вона вже підіймалася високо до неба. Коли поверталася вниз, вона ловила уривки розмов двох чоловіків.

"... схоплений на кордоні..." Решту затирала віддаль, вона лєтіла вгору.

"... листи при ньому..." І знову все затиралося.

"Вони йому це зробили"...

Яка це була радість літати, як птаха! Єлена також була захоплена. "На другий раз, як буду в Києві, я проведу час у цьому парку".

Докінчення МРІЇ ПАНА РАДНИКА

В нашому інтимному колі немає такого Томи невірною, який не вірив би, щоб на тому світі не сповнились задушевні мрії пана радника, не здійснені, на жаль, на цьому ..... Так хочеться вірити, що для всіх, сповнених туги за рідним Львовом, там, на вершинах, відбуваються без усяких перешкод та митарств, частенькі екскурсії в Україну, — сучасну, і давню, і прийдешню, яка, в Божій Премудрості, цілком певно вже тепер існує.

Може, саме тепер, у тиху, вечірню годину, коли ми тут згадуємо пана радника, він, сердечний наш побратим, сидить собі в старого Фукса, на Руській вулиці, попиває вишнячок, читає "Діло" і нетерпляче жде "своєї" порції флячків... Або проходиться з паличкою по Високому замку, а жовте листя з каштанів шарудить йому під ногами і пахне відцвітаючим літом, а трамвай ч. 4 скрипить, як бісова мама, беручи закрут на Театинську вулицю. *Ікєр*

Літаючи вгору і вниз, Леся відчувала присутність тітки Лідії тут же з ними з такою насолодою, що вона ледве могла перенести це почуття в собі самій. Воно виповняло її так ущерть, що їй хотілося крикнути до неба. Скоро, занадто скоро вона почула мамин м'який голос, що кликав її. Ще один раз, ще один, для рівної лічби — і вона зіскочила з гойдалки. Разом з Єленою вона побігла до старших. Тітка Лідія стояла тепер, і Єлена, очевидячки, почувалася так, як Леся, обняла тітку в поясі. Леся глянула і посміхнулася: Єлена зробила те, що Лесі саме хотілося зробити.

Тітка Лідія засміялася, а потім узяла Лесину ручку. Як це, думала Леся, вона знала, що я відчуваю?

"Отож", ви обидві мали добру забаву"; тітка сказала. "Ходіть тепер, ми матимемо в готелі другий сніданок" А тоді вона докинула, звертаючись до старших, "я може матиму несподіванку для вас усіх".

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

ЛЯЛЬКА

Коли вони опинилися знову в готелі, Леся спідкувала за кожним тітчиним рухом. Насамперед тітка потелефонувала до ресторану нанизу. Зразу ж з'явилася кельнерка, або, як тут казали, офіціантка. Тітка Лідія сіла на канапі, маючи по обидвох боках дівчаток, разом вони переглядали меню, що кельнерка принесла.

Лесі й не снилося, що на світі є так багато страв, як були тут виписані. Багато з них були їй цілком незнані. Та скоро вона побачила щось, що вона особливо любила. "Компот!" вона крикнула, "вони мають фруктовий компот!"

Тета Лідія всміхнулася. "Ти хотіла б на десерт компот?"

Зараз потім, як кельнерка вийшла, тета підвелася і пішла до своєї валізи на лавочці. Як вона шукала там, сказала: "Я привезла щось для ваших дітей".

Леся присунулася до кутка канапи і чекала. Нарешті, тітка Лідія вийняла щось з валізи.

Це була лялька.

"Ооо..." кликнула Єлена.

Леся стримала віддих.

"Це для тебе, Єлено", тітка сказала.

Леся глибоко зідхнула. Ніколи в своєму житті вона не бачила такої чудової ляльки. Єлена побігла і взяла її. Широким обняттям вона подякувала тітці.

Тітка Лідія повернулася до валізи. "А це" вона сказала, порпаючись там знову...

О, прошу, прошу, мовчки молилася Леся, нехай це буде лялька! Я знаю, що завелика до ляльки. А все таки, тільки цей раз, нехай це буде лялька!

Тітка Лідія держала в руці книжку. Її очі блистіли. "А це тобі, Лесю кохана".

Продовження буде

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В НЬЮ-ДЖЕРЗІ

Окружна Управа СУА в Нью-Джерзі заініціювала і перевела 16 жовтня 1977 Міжокружну пресову конференцію Округ Нью-Джерзі, Нью-Йорк і Філядельфії.

У конференції взяли участь голови Окружних Управ: Олександра Кіршак (Нью-Йорк), Наталія Даниленко (Філядельфія), Ольга Гнатейко (Нью-Джерзі); пресові референтки Округ Лідія Магун (Нью-Йорк), Анна Максимович (Філядельфія), Ірина Чайківська (Нью-Джерзі). Були заступлені: 5 Відділів з Нью-Йорку, 4 Відділи з Філядельфії, 6 Відділів з Нью-Джерзі. Усіх присутніх було 35 осіб.

У програмі були такі доповіді:

"«Наше Життя», його читачі й

передплатники". — Уляна Любович, редактор "Нашого Життя";

"Жінка на сторінках сучасної преси в Україні" — член редакційної колегії "Нашого Життя" Світлана Луцька-Андрушків;

"Журналістичний доріст, майбутнє української преси" — редактор "Юнака", голова Спілки Українських Журналістів Америки Ольга Кузьмович.

Ольга Гнатейко подала декілька практичних порад, що їх записала на пресових семінарі в рамках Конвенції Федерації Жіночих Клубів Нью-Джерзі. Це може бути помічним при нав'язанні зв'язків з англомовною пресою.

Учасниці конференції висловили побажання:

1. З нагоди 35-ліття журналу "Наше Життя", яке припадає в наступному році, доповнити запасний фонд

"Н.Ж." до 50.000 дол., що треба б досягнути до найближчої Конвенції СУА.

2. Присутні ще раз підкреслюють виховну вартість журналу "Н.Ж." для молоді і дітей та звертаються до союзнянок-матерів, щоб вони заохочували дітей читати відповідні сторінки "Н.Ж." і іншої української преси і таким способом прищеплювали і впливали на молоде покоління, яке буде навчене користуватися українською пресою.

3. Учасниці Конференції вважають корисним і доцільним навізувати контакт з англомовною пресою.

Про всі ті побажання організатори Конференції повідомили Голову Управу СУА

Ірина Чайківська

пресова референтка Округу Нью-Джерзі

ПОДЯКИ

Сердечну подяку складаю членам 22 Відділу СУА та членам О.Ж.О.Ч.С.У. в Чикаго за молитви, квіти, дарунки, та письмові поздоровлення скорого видужання по тяжкій операції. Складаю щирю подяку панству Самбірським за поздоровлення на їхній радіогодині. Зокрема дякую панству Палагнюкам за чудову пісню та поздоровлення на їхній радієвій передачі. Замість особистих подяк складаю 50.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

Марія Гриневич, Чикаго, Ілл.

З нагоди радісного дня 90-ліття нашої дорогої тітки Іренці Карпак-Ліскевич, завжди молоді душою і сповненою зрозумінням молодих, складаємо 30.00 дол. цеглину на Музей СУА.

Ірина Кашубинська і Стефанія Цегельська

Щиро дякую Союзнякам 22 Відділу СУА в Чикаго за влаштування концерту і бенкету в пошану для мене, як артистки. Рівнож дякую за чудові квіти та дарунок. Дякую всім виконавцям концерту, промовцям та Мистецькій Студії Молоді в Чикаго за квіти та грамоту в якій мене іменовано почесною головою Студії. Щира подяка всім Організаціям, Установам та поодиноким особам за привіт. З цієї нагоди складаю 20.00 дол. на Український Музей а 5.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Олена Карпак-Бенцаль

ЦІЛИЙ СВІТ ВЕЛИКА ШКОЛА

Казки для дітей награні на ленті

Ціна касетки 5.- дол.

Замовляти:

Головна Управа СУА
UNWLA
108 Second Av.
New York, N.Y. 10003

Zirka Clark
або 27-37 Warwick
Bloomfield Hills, Mich
48013

UKRAINIAN STORIES FOR CHILDREN

Produced by Educational Committee of UNWLA Inc. in Detroit

Narrated by Kateryna Branka-Krywuckyj

Music arranged & played by Maria Lonchyna-Lisowsky

Audio: Mark Ihor Togan

Art design: Edward Kozak

©1976 UNWLA, Inc.

Вісті з Централі

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ЖУРНАЛА "НАШЕ ЖИТТЯ"

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

ЗА М. ВЕРЕСЕНЬ ЗЛОЖИЛИ:

Окружні Управи і Відділи СУА	36,900.28 дол.
Поодинокі особи	6,929.39 дол
Разом	43,829.67 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В ВЕРЕСНІ 1977 р.:

По 230.00 дол.:

Др. Всеволод Ключас, Вашингтон
Тавншіп

По 200.00 дол.:

Тетяна Шутер, Рочестер

По 150.00 дол.:

Др. Анна Самофал, Нью Брітен

По 100.00 дол.:

Марійська Дружина Жінок, Вашингтон
(Доповнення стипендії на 1977 р.)

По 75.00 дол.:

Ольга і Богдан Козаки, Сілверспрінг
(доповнення стип. на 1977 р.) Дарія
Хухра, Кергонксон

По 50.00 дол.:

Марія Іскало, Тонаванда (доповнення
стипендії на 1977 р.) Др. Юрій і Стефа
Бережницькі, Філядельфія

По 25.00 дол.:

Др. Теодозій і Ірена Сеньковські,
Філядельфія

Разом 955.00 дол.

З ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РЕФЕРЕНТКИ

Конференція голів та референток Відділів і Управи Округи Південного Нью-Йорку відбулася 16 жовтня 1977 в Трой, Н.Й. Конференція була зорганізована в порозумінні з організаційною референткою Головної Управи СУА Іреною Кіндрачук, яка виголосила доповідь на організаційні теми.

Підсумки конференції:

Обов'язково слід мати організаційні референтури, як в Управах Округ, так і Відділів СУА. Працювати комісіями.

Вести акцію організування нових Відділів.

Використовувати імпрези та базири для організаційних справ, збирати адреси кандидаток на вільних членок СУА.

Приєднувати членок Українського Музею та передплачувати "Наше Життя" через Відділи.

Конференцію ділово вела Доля Кушнір, голова Окружної Управи. Приємна атмосфера та спільний обід, який приготували членки, витворили почуття єдності та охоти до праці.

Ірена Кіндрачук
організаційна референтка СУА

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н. Ж." ВПРОДОВЖ М. ВЕРЕСНЯ 1977 Р. НАСПІЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ:

Округи:

Окружна Управа — Філядельфія.
Пожертву проголошено в листі "Замість квітів"
разом **129 дол.**

Поодинокі особи

25 дол. — Галина Мазепа-Коваль — Венесуела
по 10 дол. — Катерина Черняк — Орелянд Парк, Ілл., Ольга Боба — Форт Лі, Н. Дж.
по 5 дол. Анна Мартинюк — Кент, О.
75 дол. — пожертви проголошено в листі "подяк" і "Замість квітів"
разом **125 дол.**

Поля Книш
фінансова секретарка

ОГОЛОШЕННЯ І ПОБАЖАННЯ ДЛЯ КОНВЕНЦІЙНОЇ КНИЖКИ

У цілому світі, кожне газетне чи магазинове видання, спирає свою фінансову базу на оголошеннях. Можна завважити, що деякі більші і дорожчі інституції, крамниці, вибирають для свого оголошення більш престижіві видання.

Жіночий журнал "Наше Життя" функціонує цілком самостійно, — передплати й датки, це фінансова база для його видання.

Цього вже не можна пристосувати до Конвенційної книжки. І тут треба твердо заявити: без оголошень і без побажань від місцевих підприємств, професіоналістів і других організацій, ми Конвенційної книжки видати не можемо.

Тож просимо вас усіх і всіх членок зокрема, щиро зайнятися збиранням оголошень. В кожній місцевості діють крамниці, працюють організації, ведуть свої бюро професіоналісти. Не опустім ні одного, звернімся до всіх; справа дуже поважна і вимагає скорої дії. (Оголошення треба відіслати до Канцелярії Головної Управи СУА до кінця грудня 1977 р.)

Це велика робота; але розділена на поодиноких членок, це справа кількох телефонів і кількох годин відвідин намічених спонзорів. Форми для збирання оголошень вже розіслані до Відділів СУА.

Редакційна Колегія
Конвенційної книжки

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТДЕВ'ЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ДЕСЯТЕ

ПІД ПОКРОВОМ ПРЕЧИСТОЇ

У жовтні 1977 р. припадає 35 річниця постання Української Повстанської Армії (УПА).

В місяці жовтні 1942 р. на Поліссі постали перші збройні відділи, що дали початок Українській Повстанській Армії. Для вшанування цього історичного моменту, окремою постановою Української Головної Визвольної Ради визнано день 14 жовтня, що збігається з історичним козацьким святом Покрови, днем постання УПА і рівночасно цією постановою, день св. Покрови уведено як святковий день УПА.

В боевому поготовлі, в організованих формах, із почуттям великої відповідальності увійшли українські жінки в ряди боеків УПА, будучи часто прикладом нечуваного героїзму. Тотальна боротьба вимагала тотального включення українського жіноцтва усіх прошарків і то не тільки в бойових відділах, але у санітарних, розвідних, а головню постачання. Багато їх загинуло смертю героїв, часто невідомих, бо закритих псевдом, а ще більша частина відбула і ще далше відбуває каторжне заслання. Живемо в добі, як сказав О. Ольжич "жорстокій, як вовчиця", добі, що його назвала Леся Українка "білим

лихоліттям", страшнішим, як у часи наїзду гунів, чи татарів на наші землі. В добі, що вимагає від її учасників героїства і посвяти саме для того тільки, щоб урятувати духові цінності і уможливити не лиш розвиток культури, але просто саме існування українського народу.

Можливо, що завдяки Святій Обручниці, під покров якої врочисто віддав український народ у зараннях нашої історії великий князь Ярослав Мудрий, ми як народ помимо історичних катаклізмів та геноциду не загинули, а навпаки на зрошеній кров'ю землі наростають нові життєздатні паростки, що своєю міццю запалили новою вірою і завзяттям і нас, розкинутих у діяспорі поселень. І коли сьогодні у цілому світі, де лиш живе вільна українська людина, урочисто будемо відзначати 35-ліття постання і боротьби героїчної УПА, постараймося і згадати наших посестер, матерів, стареньких бабусь та молодих дівчат, що віддали своє життя за волю України, а рівночасно постанем, що всіми силами будемо піддержувати сьогоднішню боротьбу наших нескорених братів і сестер усіми нам доступними засобами на чужині.

УЧАСТЬ СФУЖО В КОНВЕНЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЖІНОЧИХ КЛЮБІВ

Цьогорічна Конвенція Генеральної Федерації Жіночих Клубів відбулася під гаслом: "Єднання здійснює мрії". Місце її — Сіетл, в стейті Вашингтон; час її — 5 — 9 червня, 1977 р. Генеральна Федерація унікальна тим, що поєднує в собі краєвий американський характер із міжнароднім, розвинувши в своїм обсязі Міжнародню Секцію, що й уможливило наше членство в цій організації. Генеральна Федерація об'єднує діяльних, інтелігентних і принципових жінок, що займають відповідальні нераз позиції в своїм суспільстві. Сама ідеологічна настанова організації — радше консервативна, виразно протикомуністична. Випрацьовані резолюції на Конвенції Ген. Федерації служать часто основою для краєвої і між-

народної легіслятури. Широкий кругозір і розвинена скаля зацікавленнь характеризують тим самим і провідниць Ген. Федерації.

Представницею СФУЖО на цьогорічну Конвенцію була д-р Стефанія Потоцька, бувша голова ЛУКЖ і чільна громадська діячка Канади. Д-р Потоцька поставила наголос в своєму звідомленні з Конвенції на два аспекти: систему праці цієї великої Конвенції, а саме працю комісіями за означеною тематикою, що подають свої висновки на пленарні сесії, де приймається або відкидається - певні постанови Комісій ("workshops"). Другий аспект звіту д-р. Потоцької це всеохопність тематики і зацікавленнь крайовими і світовими проблемами; є це — справа джерел енергії і досліди

в цьому напрямі, проблема телевізії і преси, збереження здорового природного оточення; неменше цікавила учасниць проблема людських прав, яку гаряче обговорювали. В Міжнародній Секції в нарадах брали участь литовки, італійки, грекині, французенки, індокитайки, китайки з Формози, а від українок д-р С. Потоцька. На міжнароднім бенкеті вишивана сукня д-р Потоцької звертала увагу своїм стилем і елегантністю. Голова Ген. Федерації п. Вагнер підкреслила многокультурність Федерації і бажання вглибитися в ці культури. В цьому допомагають подекуди виставки поодиноких груп, що варто і нам взяти під увагу.

Важливість Конвенції цієї організації підкреслена ще тим, що учасниць

її вітають президенти Америки. І цим разом голова п. Вагнер прочитала привіт від през. Дж. Картера.

Ділові наради Конвенції, що включали й певні зміни статуту і дебати над резолюціями, а на пленарних сесіях доповіді запрошених промовців — експертів, — були переплетені розваговими програмами для відпруження, — концертами, програвками, бенкетами.

Наша делегатка була в центрі уваги, коли 8 червня на Міжнародній Секції її викликали до привіту, в якому д-р Потоцька гідно представила українську жінку, її інтереси й турботи та характер СФУЖО. Її коротке двохвилинне слово викликало зацікавлення, після чого багато учасниць підходило, щоб більше дізнатися про нашу працю та про саму Україну. Цікаві знайомства і часті розмови причинилися до поширення інформації про поневолену Україну і долю її населення, зокрема дисидентів. Окрему увагу присвятила Конвенція молодому жіноцтву (джуніор мемберс). Треба підкреслити, що участь у Конвенціях цього масштабу це — добра школа громадської праці на високому рівні.

В цих Конвенціях беруть також, переважно, участь деякі складові організації СФУЖО, як США і УЗХ. Треба заздалегідь подбати, щоб добре презентувати себе на Конвенції 1978 р. в Фінікс (Арізона).

НОВА КРАЙОВА УПРАВА ЛУКЖ

Конгрес Ліги Українських Католицьких Жінок Канади, що відбувся у липні 1977 р. у Вінніпегу, обрав нову Крайову Управу в Едмонтоні. Внаслідок того Крайова Управа ЛУКЖ перенеслася з Вінніпегу до Едмондтону. Інсталяція нової Управи відбулася на тому ж Конгресі при чому дотеперішня голова Віра Бучинська передала ікону й прапор ЛУКЖ ново-вибраній голові Лені Слободі.

До нової Крайової Управи ЛУКЖ увійшли пані — Лена Слобода голова, Катерина Петецька заступниця, Й. Гринчишин кор. секретарка, Анна Бумбак рек. секретарка, Н. Яніцька касирка. Референтками стали пані — М. Пастушенко культ. освітня, І. Варениця духовний і сусп. розвиток, О. Саварин сусп. зв'язки, Л. Гладішевська архіварка. До Контр. Комісії увійшли пані — Г. Поломарк і З. Остапович, до Стат. Комісії — М. Войтків, А. Прийма, А. Буртняк.

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1977

Д-р Маруся Бек серед союзниць в Австралії
Dr. Mary Beck among members of Ukrainian National Women's League of Australia.

ОБ'ЇЗД МАРУСІ БЕК

У серпні ц. р. Австралію відвідала відома на американському терені діячка Маруся Бек. Цитуємо уривок із листа голови СУАвстралії Лідії Гавевської-Денес:

"Відвідини Марусі Бек мали в нас великий успіх і залишили по собі слід більший ніж будьякий попередньо. Очевидно, що ми, жіноцтво, доложили всіх старань, щоб скрізь зустріч із цією видатною жінкою організувати належно. Сподіємось, що п. Маруся Бек повезла з собою добрий спомин про нас, українське жіноцтво в Австралії".

ВЕЧІР ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ СФУЖО

Дня 19 листопада 1977 р. відбудеться в Нью-Йорку Вечір Літературних Нагород XVI Конкурсу СФУЖО, на якому будуть вручені нагороди і відзначення паням Ользі Кузьмович за новелю "Ірусині іменини" і Анні Максимович за оповідання.

ВІДГУКИ НА КОНГРЕСОВУ КНИГУ

Управа СФУЖО вислала Конгресову Книжку на адресу різних громадських установ, але в першу чергу князям української церкви, себто всім українським владикам на нашому поселенні. З приємністю стверджуємо, що надзвичайно високо оцінили Конгресову Книжку наші релігійні провідники на чолі з Патріархом Йосифом та Митрополитом Мстиславом. Крім великого признання за проведеною працю Управа СФУЖО одер-

Докінчення на обгортці

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

З глибоким сумом сприйняла українська громада вістку, що 8 квітня 1977 р. відійшла у вічність у місцевості Кембрідж, Англія бл. п. **Стефанія Туркевич-Лукіянович**. Далеко від українських осередків погасло життя цієї незвичайної талановитої українки. Виростала в музикальній родині Туркевичів у Львові. По закінченні гімназії студіювала музикологію у Львові, Відні і Празі. У 1934 р. промувалась на доктора музичних наук Празького університету.

Працювала, як педагог у різних музичних школах у Львові. У рр. 1939-44 була професором Львівської Державної Консерваторії, а в 1939-41 займала посаду доцента музичних наук у Львівському університеті ім. Івана Франка. Залишила багато цінних композицій, як фортепіанові твори для дітей і молоді, вокальні твори на жіночі і чоловічі голоси, хорові твори, композиції камерної музики, симфонічні, оперу і балет "Мавка", "Страхопуд", "Весна" і "Коралі".

Полишила в смутку дочок — Зою Нижанковську і др. Святославу Філіп.
Вічна їй пам'ять!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СФУЖО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У днях 10-11 грудня 1977 р. відбудуться в Нотінгемі Загальні Збори ОУЖ Великої Британії. Це незвичайно динамічна організація, яка щороку проявляє себе в акції оборони наших переслідуваних братів і сестер в Україні. У цьому році засновано новий Гурток ОУЖ у Бірмінгемі так, що ОУЖ начислює тепер 34 Відділи.

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXIV

November 1977

No. 10

Editor Marta Baczynsky

A NEW EXHIBIT AT THE UKRAINIAN MUSEUM

The opening, of a new exhibit on October 29, 1977, titled **TRADITIONAL DESIGNS IN UKRAINIAN TEXTILES AND EMBROIDERIES**, marked the first anniversary of the opening of The Ukrainian Museum. On Friday evening, October 28, a private preview was held for museum members, the press and those who had contributed to the mounting of the new displays. About 125 guests were welcomed by Miss Maria Shust, director

Part of the exhibit in the Ukrainian Museum — Ritual cloths (Rushnyky)

Фрагмент виставки в Українському Музеї

of The Museum, who described the exhibit, and by Mrs. Alexandra Riznyk, chairman of the Museum's board of trustees, who urged continued support of the Museum. Mr. Ivan Bazarko, administrative director of the U.C.C. and chairman of the Museum audit committee, praised the U.N.W.L.A. for its vision in founding the museum and congratulated the Museum staff and volunteers for their monumental efforts in arranging the new exhibit.

After light refreshments the visitors proceeded to view the 18 costumes on the fourth floor and the many examples of embroidery and weaving on the fifth floor. The viewers, among them Mrs. Ivanna Rozankowsky, President of the U.N.W.L.A., Miriam Friedlander, N.Y. City councilwoman, Evelyn Raskopf of the N.Y. Historical Society, Robert Wagner, Jr. a candidate for Manhattan Borough President, and representatives from the N.Y. State Council on the Arts, expressed wonder and delight at the strikingly colorful exhibit.

NOVEMBER 1, 1918

This year, as every year we commemorate November 1, 1918 — Ukrainian Independence Day. Fifty nine years ago our people had declared themselves rightful masters of their destiny, on their own land.

To many Ukrainians the occasion is memorable, to our children born and educated in America it is a historical fact, an occurrence in the distant times of their grandfathers, even great-grandfathers. Intense feelings mellow, details become obscured in the process of daily living from one generation to another. But we must never, never, under penalty of losing our identity forget the magnificence of the occasion, nor ever lose track of the fact that what the Ukrainian people have managed in 1918, they can manage again.

MOTRIA KUSHNIR

WOMAN

VIEWS & NEWS IN WOMAN'S WORLD

On July 9, 1977, Alice Paul died in a nursing home in New Jersey. She was 92 years old; nevertheless, more than nine decades of existence did not suffice for her to realize her life's dream: equal rights for women under the law. Ms. Paul was a giant of the women's movement from its inception, a fighter in the battle to gain the franchise for women both in Britain and U. S. She led the National Women's Party to the gates of the White House and through the halls of Congress. She was vilified by the press, arrested by the police and force-fed by prison authorities because society feared that granting women the vote would wreak havoc on the nation.

Having won the vote, Alice Paul was well aware of the fact that the business of equal rights for women was far from completed. More than fifty years ago she authored the original language of the Equal Rights Amendment to the Constitution. The last few years of her life, confined to a wheel-chair in a nursing home, she worried that her place was in Washington, D. C., lobbying for the ratification of the Amendment. She never lost faith in the justice of her vision nor the strength of her convictions.

When she died, thwarted by the continued political opposition to women's full participation in society, she left us the legacy of her dream. Congress has extended the period of time to allow the passage of the Amendment. No form of tribute other than the ratification of the ERA will be a fitting testimonial to her life. Alice Paul, 1885-1977, is dead; the issues to which she devoted herself are still very much alive.

* * *

Germany now has a major feminist magazine: *EMMA*. The publication, produced exclusively by women journalists, was launched in January 1977. Alice Schwarzer, author of feminist books and *EMMA*'s editor and publisher, says that the magazine was born out of the need for printing news and features about "what really concerns women." She and her staff of three writers have written about such topics as battered women, housework and the position of women under German law.

So far, *EMMA*, has scored a smash hit. The magazine quickly sold its initial 200,000 copies, acquired 5,000 subscribers in the first four months and had to increase the printing to 265,000 issues. Despite a small budget, few advertisements and an unglossy appearance, the publication is growing.

Predictably, the response from the male-dominated media is less than friendly. Schwarzer, one major magazine suggested, can print her attacks on traditional female roles only because "there was once a woman who prepared the soup for Gutenberg."

* * *

On November 18-21, 1977, hundreds of delegates from all the states and territories of the U. S. will gather together for the IWY Women's Conference. The goal of the conference is to formulate a national plan of action to guarantee women's full participation in American society. The process that brings the delegates to Houston began on February 26, 1976, with the kick-off meeting in Vermont. A capsulized look at the state meetings which is representative of the way things have been, both positive and negative:

Vermont (Feb. 26): Kick-off state meeting which attracted large numbers of women who have never before taken part in a women's meeting. Turn-out all the more spectacular because of heavy snowfall in the area. Passed resolutions in support of ERA, affirmative action, scholarships for older women students.

Georgia (May 6-7): Much discussion about ERA. Delegation to Houston praised as being well-balanced in state-wide representation. Sixty-four workshops produced 50 recommendations to be taken to Houston.

Idaho (May 21-22): Voters passed key recommendation urging creation of a national commission to develop and promote support for uniform set of laws designed to protect legal and economic rights of homemakers, to be used as guide by states. Homemaker rights strongly endorsed by actress Valerie Harper ("Rhoda") in keynote address.

Colorado (June 2-5): Recommendation introduced in Colorado Plan of Action developed during 2-year period by 7 task forces. Congresswoman Patricia Schroeder, noting success of meeting, recalled some Congressmen opposed IWY meetings on grounds women could not organize such a project.

Missouri (June 2-5): Coalition of anti-ERA groups successfully campaigned for election of 30 delegates. All IWY recommendations adopted. ERA received overwhelming endorsement. Highlighted by performance of all-woman symphony conducted by Maria Tunicka.

New Mexico (June 2-5): Parliamentarian so impressed with meeting she turned back her fee to committee and is

conducting classes on parliamentary procedure for Houston-bound delegates.

South Carolina (June 10-12): Talking histories of participants taken by roving tape recorders. Women who had been the first to trailblaze in accomplishments or women's rights wore badges saying, "I broke a barrier. Talk with me." Anti-ERA groups active. All national recommendations adopted. Support voted for ERA.

Virginia (June 10-12): Voted to boycott Virginia products until ERA is ratified. Balanced geographic representation in delegation, along with diversity of racial and religious groups. Entertainment highlight was "Athena, from the Forehead of Zeus," comic opera about pregnant male god.

Wyoming (June 10-12): IWY recommendations adopted separately; about 55 recommendations in Wyoming Women's Agenda also passed. Plenary sessions chaired by two women legislators. Maggie Kuhn, founder of the Gray Panthers and known as the "Wrinkled Radical," captivated audience in keynote address.

New Jersey (June 16-18): Passed resolution on ERA and battered women. Workshops on ERA and human reproduction very heated; ERA workshops had to be adjourned. Creative Children workshop generated much interest.

Pennsylvania (June 22-26): Recommendations dealt with State Plan of Action, which incorporated national recommendations. Featured were art exhibits by women painters, Ukrainian music and dance. Security guards were provided by the Pittsburgh Women's Collective and were identified by hard hats.

Utah (June 22-26): Turn-out 13,860. Mormon attendance was large. All national recommendations were defeated. A resolution urging repeal of women's suffrage was overwhelmingly defeated.

New York (July 8-10): Coalition slate of 88 delegates was elected. All IWY recommendations were passed in addition to resolutions from workshops. Over 8,000 women were present, many who had never attended women's meeting before. A superb gala featured appearances by numerous celebrities.

Hawaii (July 8-10): Large Mormon attendance. Coalition of traditionalist, anti-ERA and Mormons controlled voting under leadership of a group of men. Delegation represented anti-ERA sentiment. IWY Core Agenda was not considered, although one excellent resolution from the education workshop passed.

The national news media has focused minimal attention on the state meetings. Of course, what little time on broadcasts and ink in newspapers were devoted to the meetings, tended to describe in-fighting, disagreements and disruptions. We can hope for but not expect, better coverage of the national Women's Conference.

Throughout the country events are being planned to coincide with the deliberations in Houston. Whatever else come as a result of the IWY process, women have gained visibility as never before. Women who have never been involved in the women's movement have been participating at the local, state and national level. Sure, different women have different points of view, priorities and needs; as a result, conflicts arise. Yet, for once, women have had the opportunity to voice their concerns, to meet with each other and to exchange information. And, as a philosopher once asked: "Now she's been to Paris, how are you going to keep her bare-foot on the farm?"

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

NOVEMBER 1, 1918

Every year, on November 1st we organize commemorative programs and attend special church services to commemorate those who, fighting for our freedom, raised the Ukrainian flag over Lviv's City Hall for the first time. They took a step forward; successive generations of Ukrainians have followed their lead.

This year we also celebrate the 35th anniversary of the founding of the Ukrainian Insurgent Army (UPA). It has also left a legacy, covered with blood, but steeped in glory, that should be heeded by future generations.

It is disconcerting, however, that in all these commemorative celebrations we expend more energy mourning the dead than we do wondering at their achievements. Surely they themselves would wish us to not only remember and weep for them, but to study the circumstances that gave birth to their struggle: to learn as much about them as we can. This would do much to inspire us, especially the younger generation, not only to mourn those who have died fighting for freedom, but to continue their struggle as well.

The younger generation (and even the scholars among them) seems with increasing frequency to believe that everything has its beginning with them: that there has been no positive or constructive movement in our history, culture or science until now. Perhaps if they took the time to study more closely the political and strategic situations that existed in the world at the time, if they knew and understood the circumstances which surrounded the deeds of these freedom fighters, they would end up with quite a different assessment of their deeds. After studying and understanding why and how the Ukrainian Sichovi Striltsi did what they did one cannot help but be amazed how they in such a short time could have prepared what we now call the November insurrection.

We must take account that the national consciousness was not strong among the vast majority of Ukrainians. As for any kind of political consciousness (i; e. the desire to establish an independent Ukrainian government) this was strictly a minority sentiment. The Sichovi Striltsi in their movements across various parts of the Ukraine not only waged successful campaigns against the enemy, but spread the idea of independence and freedom as well.

We must admit to ourselves, after all, that, our long cultural heritage notwithstanding, when it comes to political consciousness we are a very young nation. Understanding this fact should help to build our hopes and eliminate our feelings of inferiority.

One more thing comes to mind. Every so often one comes across the assertion that the Russification is not being forced upon the Ukrainians, that the people themselves are guilty, that they passively accept the dominance of a foreign culture and willingly give up their own. That is easy to say for someone who lives here in America, a free land where every individual's rights are protected and guaranteed, for someone who has no idea of the methods used by Russian imperialism in its campaign to dominate the Soviet Union. The assault on the Ukrainian

culture in the Soviet Union is not a frontal attack that is easy to recognize and to defend against. It is insidious and cunning, moving gradually so as not to attract too much of the free world's attention. The Soviet government has at its disposal the wide desolate expanses of Siberia and Kazakhstan where it can conveniently exile anyone who gets in its way together with all his family. Let us try to imagine some other nation in a similar situation and ask whether it would be able to preserve its identity and culture or would it perhaps give in to the demands of the invaders in order to survive. And yet every so often the patriotic flame flares up in the Ukraine, every so often we hear the voices of those who refuse to be subdued. And hearing these cries we see that the struggle for freedom initiated by our parents and grandparents continues and will continue until a free Ukrainian people can have the final say in a free Ukrainian land.

Translated by M. T.

OUR COVER

The Ukrainian Sichovi Striltsi left behind them a legacy of military achievement and struggle for freedom. They also made a considerable contribution to our culture in music, art and literature. The ranks of the Sichovi Striltsi were filled with the most gifted and patriotic young men and women. Truly the flower of our youth.

We welcome the publication of a full collection of the songs of Roman Kupchynsky entitled "My idemo v bil" (We go into battle). Leafing through the collection one finds many songs that are so widely sung that we usually consider them part of our national folklore. It might be painful for the author of these songs that his name disappeared somewhere along the way. At the same time, however, this only proves how well these songs express our national spirit and our world-view.

How many of us know that the song that we often sing in church: "Bozhe Velykyi, Tvorchе Vsesvitu" (Great God, Creator of the Universe) was written by Roman Kupchynsky? It is impossible to list here all the romantic and charming songs written by this author that have become the property of our society and culture.

There are still other creative people that have added to the artistic heritage of the Sichovi Striltsi. There are even a few personalities who have become legendary (Tsiapka, for one). In other branches of art the time of the Sichovi Striltsi has become a rich source of material for various artists and writers.

This month our cover is graced by a graphic work of one of the Sichovi Striltsi, Ivan Ivanets, and inside we have included a number of illustrations by EKO-Edward Kozak which were taken from the collection of songs by Roman Kupchynsky published by "Chervona Kalyna".

It would be interesting and worthwhile to have a scholarly work about the contributions of the Sichovi Striltsi to Ukrainian art. It would be interesting to know more about Ivan Ivanets, a particularly learned and cultured person.

Ivan Ivanets was born in 1893 and died sometime around 1945 in Kracow, Poland. Being an impractical man, he probably

BETWEEN US AND THE TELEPHONE

Lubov Kalynovych

In an interesting article, with her usual touch of gentle reprimand, Lubov Kalynovych discusses the problem of overindulgent children. However, in this case, the children are young adults who take advantage of the dedication and love of the dedication and love of their parents.

Miss Kalynovych cites examples of young people demanding to go to out of town colleges, to live in dormitories, buying automobiles, asking for luxurious skiing trips or vacations in Bermuda. The sad fact is that these demands are readily met by parents who do not know how to say no.

Miss Kalynovych wonders how it is that we all cry about the materialism in America, yet our children are the primary recipients of all the worldly good we can possibly heap upon them.

Food for thought,

ISN'T IT FUNNY

When the other fellow takes a long time to do something he's too slow;
But when I take a long time to do something, I'm thorough
When the other fellow doesn't do it he's too lazy
But when I don't do it I'm busy;
When the other fellow goes ahead and does something without being told,
He's over-stepping his bounds;
But when I go ahead and do something without being told, that's initiative;
When the other fellow states his side of a question strongly, he's bullheaded;
But when I state my side of a question strongly I'm being firm.
When the other fellow overlooks a few of the rules of etiquette, he's rude;
But when I skip a few of the rules I'm original;
When the other fellow does something that pleases the boss, he's bpolishing the brass;
But when I do something that pleases the boss, that's co-operation;
When the other fellow gets ahead, he sure had the lucky breaks,
But when I manage to get ahead, MAN!
Hard work did that!
Funny isn't it — Or is it!

Translated by M. T.

Оксана Рудакевич "ЩАСТЯ — ДОЛІ ВИГЛЯДАЄМ..."

Книжка в твердій оправі, ілюстрації Ол. Климка.

Принагідні вірші, нариси й співомовки — на різні okazji, імпрези тощо.

Ціна дол. 4.00 з пересилкою до. 4.30. Замовляти можна в авторки:

Oksana Rudakevych
5117 N. 16 St.
Philadelphia, Pa, 19141
Tel DA 4-0492

Альбом, якого до тепер не було в історії українського мистецтва —

Нездоланний дух

мистецтво і поезія українських жінок, політв'язнів в СРСР.

В альбомі — репродукції вишивок українських жінок — політв'язнів Мордовських концтаборів, вірші Ірини Сенік і Ірини Стасів-Калинець, листи Ніни Строкатої, Стефанії Шабатури, стаття голови СФУЖО Лідії Бурачинської про українську вишивку.

- Це альбом про який писали:
- Патріярх Йосиф Сліпий: "Ці твори свідчать про незламність українського християнського вільного духа".
- Митрополит Мстислав: альбом "Нездоланний дух"... коли беру його в руки — сповняюсь почуттям, що підношу д'гори чашу повну сліз"

Альбом пвдготовили:

Тарас Горалевський — кольорові репродукції тематичних, повних символіки, вишивок і мистецьке оформлення.

Богдан Арей — українське оформлення.

Богдан Ясень — переклад віршів і тексту на англійську мову.

SMOLOSKYP
P. O. Box 6066, Patterson Station
Baltimore, Maryland 21231, U. S. A.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ПІВ-ФРАНЦУЗЬКИЙ ТОРТ

СКЛАДНИКИ НА КОРЖІ:

11 унцій борошна (муки)
4 варені, перетерті жовтки
13 унцій несоленого масла
3 ложки квасної сметани
Сік і шкірка з 1/2 цитрини.

Посікти ножем на стільниці, потім легко замісити тісто, поділити його на п'ять рівних частин, дати на цілу ніч до холодильника. Наступного дня розтачати коржі і пекти їх в нагрітій духовці при 350-400 ступенів аж коржі стануть рум'яні.

Холодні коржі перекладати в такому порядку: на перший корж — помаранчева мармеляда; на другий — горіхова маса; на третій — чоколядова маса; на четвертий — рожа, або порічкова галарета (Currant jelly).

СКЛИЦЯ:

4 унції чоколяди заварити з 3-ма ложками легкої сметанки або молока. Втерти з 2-ма ложками цукру-пудри й невеликим куском масла. Пів-теплою склицею облити торт.

Подала Марія Барагура

ТОРТ З МИГДАЛЮ

I КОРЖ

6 білків
6 унцій меленого в лушпинці мигдалю
1 горнятка цукру

Вбити білки на густу піну, додаючи потроху цукру. Вимішати з тертим мигдалем і пекти один корж в духовці орітій до 350 ° приблизно 45 хвилин.

II КОРЖ

7 яєць
7 ложок цукру
7 унцій пареного, меленого мигдалю
сік з одної середньої цитрини
7 жовтків терти з 4-ма ложками цукру, вбити піну з 7-ми білків, додаючи по одній 3 ложки цукру. Мішати піну і мигдаль з вбитими жовтками і додати сік з цитрини. Пекти на 375 ° спершу, по 20 хвилинах знизити температуру до 350 ° і пекти ще 25 хвилин. Як корж зовсім пристигне перекроїти.

МАСИ:

I) 8 унцій півсолодкої чоколяди (чоколядові чопики)
3 жовтки
8 унцій битого масла

Розпустити чоколяду в подвійному начинні. Вбити масло електричною машинкою, додаючи по одному жовтки. Вмішати пристиглу чоколяду і все добре вбити. Вкінці додати келішок коньяку і келішок руму.

II) 6 унцій ананасової конфітури
1 білок або 3/4 горнятка сметанки

Вбити білок або сметанку на густо, додати ананасову конфітуру. Перекладати торт в такому порядку: пів коржа (з жовтків), чоколядова маса, корж з білків, ананасова маса і друга частина коржа з жовтків.

СКЛИЦЯ:

Втерти 3/4 гор. цукру пудри, сік з цитрини і 1/2 малої помаранчі. Полити торт.

Подала Христя Навроцька

КОРЖ З ОВОЧАМИ

2 цеглини масла або маргарини (солодкої)
3/4 горнятка цукру-піску
4 сирі яйця
1 горнятко муки (борошна)
ванілія, цитринова шкірка
1 ложечка порошку до печення
овочі (борівки, черешні тощо)

Товщ добре втерти з цукром і жовтками, додати муку мішаючи на перемену з піною (шумом) з 4-ох білків. Цю масу влити на посмазовану бляху, на яку накласти овочі. Пекти 1/2 години.

Подана скількисть на малу бляху.

Подав 64 Відд. СУА

ПОДУМАЙТЕ ВІДГАДАЙТЕ

ПОЗЕМНО:

- місто в Україні
- ім'я хлопця
- частина одягу
- потрібні до шиття
- добре мати взимку

ДОЗЕМНО:

- пише любовні вірші

1				
2				
3				
4				
5				

РОЗВ'ЯЗКА

З ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

Поземно: 1. Чумак, 2. Суд, 3. Акр
Доземно: 2. СУА, 4. Думка, 5. Дар

ВИШИВАНА ПОДУШКА

(Рисувала Марійка Винницька)

Вишивана подушка — це гарний різдвяний подарунок. Якщо хочемо виконати її на час, саме тепер слід її почати.

Крім естетичних вражень, подушка має також практичне значення. Вона служить нам для відпочинку, коли хочемо прилягти, коли ми втомлені. Тому шукаємо для неї міцного матеріалу, що добре переться. Та й стараємось не перевантажити вишивкою її поверхню.

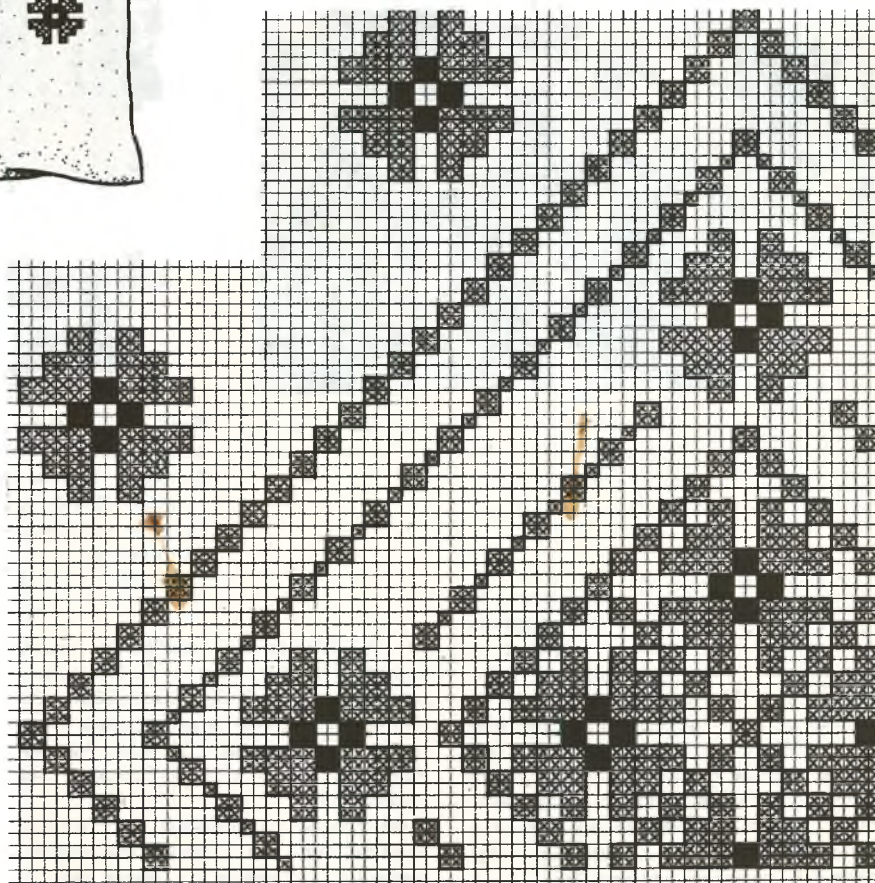
У цьому проєкті натиск покладений на одне і друге. За матеріал послужило грубе полотно з виразно зарисованими нитками, що полегшує обчислення. Розмір — 17 X 17 цалів.

Взір розміщений дуже оригінально. Взір із уставки жіночої сорочки розібраний на поодинокі елементи — хрестики і смужки. Із них складе-

ний посередині подушки ромб. Чотири хрестики творять невеликий ромб, на його кінцях уміщено знов по хрестикові, а все сполучене й обведене скісними смужками. Вісім хрестиків покиданих по дальшому полі подушки.

Подушку запроєктувала й вишила п. Ольга Трачук.

Взір виконаний хрестиками у двох кольорах, чорному й червоному. До вишивання вживати ниток Д.М.Ц. — чорне ч. 310, червоне ч. 321.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ОГАЙО

Хроніка від грудня 1976 до жовтня 1977

Округа складається з 8-ох Відділів, головою Округи вже другий рік є Марія Фаріон. До щорічних спільних імпрез Округи (крім Відділів у Лорейн і Акрон) належать Різдвяний базар, як вияв мистецько-кулінарно-комерційних здібностей союзнок, і Свято Жінки-Героїні, яке влаштовує в місяці лютім Округна Управа спільно з іншими жіночими організаціями в Клівленді. У поданому часі Округа влаштувала ще дві спільні імпрези: у травні забаву Вишивані вечерниці, а у вересні жалобні сходи́ни у 40-ий день смерті Ярослави Бандери, дружини покійного політичного діяча, замордованого більшовиками в 1959 р.

Марія Фаріон — голова Округної Управи Огайо

Maria Farion Chairman of the Ohio Regional Council.

Йосафата в Пармі. Комітет очолювала А. Завадівська (12 Відділ), і виявилось, що спільна праця пань з різних Відділів — це найкращий спосіб знайомства та щирої взаємної пошани. Несподіванкою цієї забави були незвичайні декорації — стилізація українських мотивів виконаних з вирізаного різнобарвного фільцу, проект яких виконав тут народжений мистець-декоратор. Володимир Гбур. Союзянки з усіх Відділів допомагали випрацювати ці настінні плякати, які залишилися власністю Округи. 8 осіб одержали нагороди за свої вишивані одяги. Не зважаючи на багато зусиль і добру підготовку, забава не увінчалася великим фінансовим успіхом — з причини замалої фреквенції.

25 вересня, заходами екекутиви Округи, а особливо великого вкладу часу та енергії самої голови Марії Фаріон, відбулася імпреза в пошану жінки-страдниці, св. п. Ярослави Бандери. За спокій її душі була відправлена Служба Божа та Панахида в церкві св. Йосафата, під час якої союзянки масово виступили в перші

Поминки в 40-ий день смерті сл. п. Ярослави Бандери. Від ліва: Ярослава Гєргель, Ірина Кашубинська, Марія Фаріон, Лідія Вирста, Ярополк Ласовський
Wake for the deceased Yaroslava Bandera.

Свято Жінки-Героїні відбулося 13 лютого у формі окремих коротких доповідей на тему "Жінка в будівництві української держави". Доповідали: М. Мичковська (33 Відділ) — "Жінка дої під часпершої світової війни", А. Завадівська (12 Відділ) — "Час поміж двома війнами", О. Кость (8 Відділ) — "Після другої світової війни та сучасність". Модератором панелю була О. Мартинюк (7 Відділ). Молоденькі дівчатка, сестри Завадівські

та О. Ласовська відспівали пісню уложену засланнями в Сибірі "Мені лиш мамі жаль". Ця пісня дійшла до нас через емігрантів до Ізраїлю. Присутніх було понад 150 осіб. Чистий прибуток — 107 дол. переслано на "фонд 500":

Черговим спільним зусиллям Відділів було влаштування Вишиваних вечерниць 7 травня у великій залі св.

ряди із засвіченими свічками. Жалобні сходи́ни, які відкрила Марія Фаріон, включали молитву-деклямацію (виголосила Л. Вирста), слово про життя покійної (виголосила Ірина Кашубинська) і зворушливий спо́мин про мужність покійної, який розповіла Я. Гєргель. Скрипка маєстра Я. Ласовського в супроводі двох юних бандуристів (Т. Махлай та М. Фаріон)

Вишивана забава округи Огайо. Від ліва: Ірина Кашубинська, Дороті Евєрєт (голова 60 Відд.), Марія Федак, Стефа Цєгєльська, Марія Фаріон, Ярослава Гєргєль (голова 33 Відд.), О. Фік, Анна Завадівська, (голова забавового комітету), п. Футей, пан В. Гбур (мистець і декоратор).
Embroidery Dance in Ohio.

UNWLA members from Ohio during Captive Nations Manifestation.

Союзники Округи Огайо у маніфестаційному поході в Тиждні Поневолених Націй

ще більше настроїли серця присутніх. Роздачею усім присутнім традиційного колива закінчено ці сходи.

Референтка зовнішніх зв'язків Округи. Віра Кордуба (членка 8 Відділу) взяла участь у червні 1977 р. у Стейтовій Зустрічі жінок з нагоди Міжнародної декади жінки, що відбувся в Колумбусі, столиці штату Огайо. Від імени СУА в Огайо, В. Кордуба висунула на цьому Конгресі резолюцію, в якій засуджується всякі форми надужиття людських прав, зокрема, арешти жінок в Україні за їхні переконання. Унаслідок її виступу Федерація жіночих клубів ухвалила цю резолюцію з підтримкою для "Союзу Українок Америки в їхніх гуманітарних намаганнях досягнути звільнення українських жінок — дисидентів у СССР"... Копії цієї резолюції були вислані від Конгресу на 5 важливих адрес, включно з през. Картером.

У вересні, у відомому Міському клубі жінок відбулася програма з полуденком, де зроблено висновки з великої клівлендської конференції з нагоди Міжнародного року жінки (в якю наша організація брала активну участь в 1975 р.). На цій зібранні коротко звітовано про користі, що їх здобули поодинокі організації під час та після згаданої Конференції. Коротко розказано про працю СУА і як про спонзора панелью "Жінка в СССР — теорія і дійсність". З цією інформацією показано дві прозирки: одна про працю СУА, а друга, привезена з України, що ілюструє українську жінку при праці — будові дороги. Також на цій зібранні вперше показано і розповсюджено книжку під заголовком *Toward Equal Partnership; Proceedings of the Greater Cleveland*

Congress IWY 1975; у якій поміщено в конденсованій формі перебіг і зміст панелю, що його спонзував СУА.

Комітет "Українська спадщина" при Окрузі Огайо продовжує свою працю. Восени 1976 року зроблено 125 прозірок з предметів української старини, які знайдено в українських родинах Клівленду та околиць. Ця збірка прозірок з коментарями була показана під час річного з'їзду Округи в березні 1977 р. В лютім того ж року доповідь разом з прозірками відбулася у одному з американських історичних музеїв Клівленду *Dunham Tavern Museum*, як програма на місячних сходах членства цього музею. Також ця збірка була висвітлена з коментарями Н. Дейчаківської на ширших сходах 8 Відділу. Комітет Українська спадщина закупив у цьому році фільм Славка Новицького "Українська писанка". Останнім часом комітет розпочав інтенсивне планування виставки, яка відбудеться у *Western Reserve Historical Society Museum* (найцінніший та найбільший історичний музей в Огайо) і триватиме від 21 травня до 27 серпня 1978. До цього діла комітет запросив Оксану Грабович, куратора музею СУА, як фахову дорадницю.

Теперішня пресова референтка Округи Н. Дейчаківська виготовила в лютні для розмноження та використання членками кілька форматів листів, призначених до різних урядових чинників, в оборону арештованих громадських діячів в Україні. У квітні, на заклик Головної Управи, вислала листа з бібліографією до журналістки Мімі Шератон з "Нью-Йорк Таймс"-у в справі її статті про Великдень і яйце як символ від-

родження, в якій вона подала неправильні інформації про писанку, називаючи її російською.

У цьому році Округна Управа стала членом Етнографічного музею великого Клівленду. Організація *Nationalities Services Center*, в якій репрезентує СУА Марія Федак (членка 60 Відділу), в цьому році надала відзначення за працю двом українкам, членкам 60 Відділу: Дж. Бочар і М. Течер.

30 відділ СУА — це мало активний Відділ старших віком емериток, яким неможливо провадити нормальну працю. Поодинокі членки цього Відділу, як тільки можуть, відвідують імпрези, які влаштовує Округна Управа. Цей Відділ очолює Антоніна Франд і до нього належить почесна членка СУА Катерина Мураль.

Надія Дейчаківська
пресова референтка Округної Управи
Огайо

7-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Хроніка за рік 1977-ий до кінця вересня

В останню неділю м'ясиць Відділ влаштував спільний обід і забаву з танцями при патефоні для членок з родинами та запрошених гостей.

В березні, відзначив річницю народження Тараса Шевченка громадськими сходами. Проф. д-р. Теодор Мацьків дав доповідь по українському, а Оксана Журовська, по англійському. Дарія Тимош продеклямувала уривок із "Послання".

Як кожного року, так і цього, ми влаштували писання писанок. Цим разом, крім продажу печива, ми ще накрили традиційний великодний стіл із кошиком готовим до свячення. Наші гості — це діти та внучата наших імігрантів, а трапляються також люди, що вже призабули своє українське походження. Бувають також чужі люди.

У вересні наш Відділ влаштував невеличку виставку народнього мистецтва та книжок на конференції Етнічного Конгресу Огайо, що його темою була "Етнічність і громада".

Відділ збагатився двома членками.

Дальше є членом "Федерації Жіночих Клубів" та "Міжнародного Інституту".

7-ий Відд. СУА Акрон, Огайо. Писання писанок. Зліва: Параскевія Когут, Анна Курило — писанчарка, дочка Анни Курило — писанчарка, інші особи — гості які вчаться писати писанки.

7th Branch of UNWLA, Akron, Ohio. Easter Eggs decoration.

Різдвяний базар 8 Відділу СУА. Зліва: Оксана Баслядинська, Віра Палайда, Оля Кость (голова у 1976 р.), Оріся Турба, Маруся Проць, Оксана Павлик (відвернулася)
Christmas Bazaar of Branch 8

ЮВІЛЕЙ ЗАСЛУЖЕНОЇ СОЮЗЯНКИ

В неділю, 22 травня 1977 р. Відділ СУА ім. Лесі Українки влаштував 80-літній ювілей для Уляни Білецької.

По сходинах зійшлися гості і союзянки, відслонили занавісу на сцені та відкрили гарно накритий і завітчаний столик. На ньому, між іншими

Уляна Білецька

Uliana Biletska

подарунками, стояв великий шлюбний портрет ювілятки з чоловіком та грамота, що іменує п. Уляну почесною головою Відділу. Це була цілком несподіванка для ювілятки. Випадково це свято відбулося день перед річницею вінчання п-ва Білецьких.

Присутні заспівали "многолітствіє", а голова п. Журовська ска-

зала короткий привіт з подякою за довголітню працю. Після того всі засіли до гарно прибраного і заставленого смачними перекусками стола.

Членки виявили свою прихильність присутністю в повному складі.

При підвечірку відбулася збірка на акцію допомоги українським дисидентам.

Олена Мартинюк
пресова референтка

12 ВІДДІЛ СУА КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Від листопада 1976 р. до жовтня 1977 р.

Відділ начислює 19 членок. У листопаді 1976 р. влаштовано дуже успішну виставку графіки мистця Якова Гніздовського. У грудні Відділ взяв участь у щорічному "Різдвянім базарі" де перепродавав книжки, пластинки, кераміку, ікони, печиво, тощо. У місяці червні Відділ був учасником різно-етнічного базару при великому центрі у Пармі, де продавалися гарячі страви та печиво. Вище згадані заїття спричиняються, щороку, до збалансування фінансів Відділу. Хоч чисельно малий, 12 Відділ цього року, як і досі 100-відсотково вив'язався з усіх фінансових зобов'язань супроти Головної Управи, Окружної Управи, УККА, УЗО, Музею СУА та Нашого Життя. На заклик СКВУ і СУА дві членки Відділу перевели літом збірку на поміч

політичним в'язням в Україні в сумі 78 дол. Відділ передплачує вже багато років журнал "для бабусі" як також щорічним датком — 50 дол. допомагає старшій жінці, що живе в Аргентині.

Референтка суспільної опіки, Ніля Когут, з допомогою Юлі Трач дбає про відвідування та матеріальну допомогу старшій самотній жінці в Клівленді, на що Відділ приділяє певні фонди.

У лютому закінчилася каденція дуже працюючої голови Дарії Древницької, а дальший провід перебрала нова Управа. Виховна референтка Аня Завадівська дбає та наглядає над біжучими справами світлички при 12 Відділі, яка нараховує тепер біля 20 дітей. Світличка поділена на старшу й молодшу групи, які відбувають заїття по 2 рази в тиждні. Учителькою дальше є талановита і творча молода Ліса Ясевич-Пацин. Членки Відділу беруть активну участь у починах Округи — до речі, чотири членки 12 Відділу є членками Окружної Управи. Аня Завадівська очолювала комітет забави "Вишивані вечерниці", яку влаштовувала вся Округа. Пані Н. Винярська і Н. Дейчаківська дальше працюють в комітеті "Українська спадщина".

Гурток Книголюбів, який був заснований при 12 Відділі тому 6 років дальше існує, хоч лише 5 членок 12 Відділу належить до нього. Решта книголюбів це інші союзянки, а також і не-союзянки. Якраз тепер гурток приготується до гутірки про прочитані твори Уласа Самчука. У

Пікнік 12 Відд. СУА. Зліва: Н. Винярска, Є. Гіщинська, Д. Городиська, Л. Вирста, Д. Дрвницька) і чоловіки
Picnic of Branch 12

цьогорічному святі "жінки-героїні" взяла участь, як доповідачка, наша членка Аня Завадівська. У жалобних Сходинах в пам'ять Ярослави Бандери (влаштованих Окружною Управою) брала участь, як рецитаторка, Лідія Вирста. Вона також репрезентувала 12 Відділ у цьогорічному поході з нагоди "Тижня Поневолених Націй".

У вересні управа Відділу влаштувала розваговий пікнік — "печення бараболі" для членок з родинами. Хоч тільки менша половина членок змогли прийти на цю розвагу, то все ж відчувалося потребу такої веселої, відпружуючої імпрези.

В часі Зелених Свят, щороку, СУА в Клівленді складає вінок на символічній могилі Українського Воєнка. Цього року, прекрасний вінок зготували членки 12 Відділу, Д. Городи-

ська і Н. Винярска. Під цю пору членки знову ж приготуються до чергового "Різдвяного базару".

Н. Дейчаківська

33-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

За звітний час відбулося 7 засідань управи і 5 ширших сходин. Відділ нараховує 76 членок. Вирівняв всі зобов'язання до Централі СУА і вплатив вкладку до УККА і до УЗО.

Діяльність Відділу: в січні відбулася різдвяна зустріч. М. Фаріон поділилися враженнями з поїздки до давнього українського міста Ярослава. І. Кашубинська виголосила доповідь

"Свят-вечірні страви й їхнє значення", М. Фаріон і брати Махлаї відіграли на бандурах три колядки. Діти садка брали участь у рідношкільній ялинці. І. Кашубинська влаштувала виставку народньої ноші "Угринів і околиця". В березні Відділ вислав 8 делегаток на з'їзд Окружної Управи і подбав про печиво.

У пам'ять бл. п. О. Лотоцької Відділ передав на руки голови СУА І. Рожанковської для Українського Музею дві скатерті, виконані полоненими 1918-20-их років. Реферат "Жінка в творах Т. Шевченка" виголосила Я. Барнич.

В травні відбулися вишивані вечери, на які членки спільно з іншими Відділами виконали оригінальні декорації й подбали про печиво. Переведено продаж печива й уживаного одягу. М. Грушкевич виголосила доповідь "Почитання Божої Матері в Україні".

В червні відбувся у парафіяльному городі пікнік, на якому О. Сасик розповідала про життя скитальців і союзнок в Аргентині. Т. Крижанівська прочитала гумореску з журналу "Мітла".

В липні членки місцевих Відділів СУА брали організовану участь у клівлендському Дні Поневолених Націй. Членки продавали печиво й українські страви під час Дня Національності на Парма-Молл.

У вересні Відділ спонзорувал виставку мистця-малювача Б. Божемського. І. Кашубинська вивела показ ноші. Відділ позичив вісім строїв на фестивалі школи св. Йосафата з нагоди її 30-ліття.

Деякі членки 33 Відд. СУА під час Різдвяного Базару. Стоять зліва: М. Грабець, С. Цегальська, О. Фік, Я. Данілевич, З. Ярош, М. Футей, Д. Сірко, Я. Гергель, С. Вільшанецька, В. Полянська. Сидять: О. Мачалаба, М. Яворська, О. Городиська
Members of Branch 33 during their Christmas Bazaar.

Світличка на Рідношкільній Ялинці з учителькою Г. Яцишин
Nursery School during a Christmas program with their teacher H. Yatsyshyn.

Заплановано різдвяний базар, різдвяну зустріч і влаштування на весні 25-ліття 33-го Відділу СУА. У програмі ювілею запроектовано показати фрагмент українського весілля. До садка ходить 11 дітей. Виховницею є О. Кость, помічницею Д. Стахур.

Референтура суспільної опіки вислала 5 пакетів з одягом до Європи, СС Службницям у Франції дала грошеву допомогу, а до Аргентини передала 100 дол. на дім старців. На переслідуваних в Україні переведено збірку, яка дала суму 115 дол. Через Відділ спонзори оплачують 12 стипендій теологам у Бразилії, в тому 8 студентів отримують по 200 дол., 4 студенти по 150 дол. Суспільна опіка відвідує хворих і несе моральну підтримку та матеріальну допомогу потребуючим.

Ярослава Гергель
голова

69-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ЛОРЕЙН. ОГАЙО

За час від листопада 1976 р. до кінця вересня 1977 р.

69-ий Відділ СУА в Лорейні, О. начислює 32 члени. В лютому 1977 р. Відділ відбув Загальні Збори. Головою Відділу є Т. Сілецька. Одним з перших обов'язків кожної нової Управи є збірка — коляда, з якої частину призначено на Наукове Товариство в Сарселі а частину на допомогу тим, що зреклись сов'єтського горожанства.

Відбуто 4 ширших сходин з рефератами, присвяченими листопадним роковинам, митроп. Андрееві Шептицькому, Українським Матерям та українським поселенцям в Америці.

Вислано цілий ряд листів до урядових чинників з протестами відносно нових переслідувань та арештів в Україні.

Для популяризації української культури, Відділ брав участь в міжнародньому фестивалі з показом танків та української музики, а приготована Союзанками платформа-віз з величезним гуцульським дзбаном, виконаним пп. С. і Марією Зубалями викликала загальний подив. Голова Т. Сілецька виступила з показом писанок в американських школах.

Наш Відділ чинно піддержував кандидатуру першого українського радного міста Лорейну, пана В.

Влашина, яка до речі закінчилась повним успіхом.

Суспільна опіка нашого Відділу, вислала ряд пачок до сиротинця в Бразилії та постійно відвідує хворих та немічних на терені Лорейну.

Членки жертвенно помагають у всіх церковних імпрезах та співпрацюють з іншими організаціями. Для піддержання життя громади, Відділ влаштував товариський вечір з цікавою і веселою програмою.

Фінансові зобов'язання Відділ вирівняв вповні, як один з перших, в тому вплачено 100 дол. на Музей СУА, окремо 66 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя".

Марія Нестеренко
пресова референтка

116 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ — ІРІ, ПА.

(За час від листопада 1976 до вересня 1977)

Відділ нараховує 20 членок і старається відбувати сходини щомісяця, за винятком літніх місяців.

Найважливішою подією в нашому Відділі в цьому році було створення в квітні Дитячого танцювального ансамблю, який після двох місяців існування виступив і здобув гарний успіх перед численною американською публікою на Інтернаціональному балю і також на Інтернаціональному ярмарку. Ансамбль складається з 15 дітей у віці від 5 до 15 років. Учителькою є Маргарета Корані.

Відділ є членом Інтернаціонального інституту й бере участь у його імпрезах.

Під час Різдва членки Відділу колядували на "Фонд 500".

Відділ співпрацює також з місцевим Відділом Українського Народного Союзу і щороку в січні відсвятковує роковини державности. Після святочних сходин 22 січня ц. р. господарська референтка Марія Ярема приготувала буфет з нагоди одруження її доньки. Членки Відділу й гості забавлялися до пізньої години.

На сходинах у лютому вшановано патронку нашого Відділу Олену Лотоцьку біографічною доповіддю, яку виголосила імпрезова референтка Марія Дозорська. Голова Відділу Ірена Свистун відчитала короткий нарис про

деяких наших жінок-героїнь і присутні вшанували їхню пам'ять однохвилинною мовчанкою. Також у лютому наші три членки — голова Ірена Свистун, Ольга Кассараба і Ляриса Шпон — брали участь у програмі "Етнік кукінг" у великій департаментовій крамниці. Показані були: риба в помідоровому сосі, капустачки та хрусти.

У березні Відділ улаштував "Опен гавз" в Інтернаціональному інституті з гарною виставкою і показом писання писанок. Головною точкою була доповідь для вшанування Тараса Шевченка, яку виголосила писарка Ляриса Шпон. Заступниця голови Відділу Надя Гамільтон висвітлила прозирки з подорожі на Україну, а її дві доньки відтанцювали народній танець.

Членство мало також нагоду навчитися писати писанки на спеціально для цього запланованих сходинах (кілька разів відкликаних через несприятливу зимову погоду) у хаті Лярисы Шпон.

Перед Великоднем голова Відділу Ірена Свистун написала писанки для наших старших осіб (родичів, знайомих і ін.). Разом з референткою суспільної опіки Марією Супик вони відвідали й обдарували цих старших осіб кошечками писанок.

У червні Відділ брав участь в Інтернаціональному балю, на якому здобув другу нагороду за виставку і за розваговий виступ, у якому брали участь наші діти-танцюристи. У минулих роках Відділ здобував першу нагороду.

11 червня філярмонійна оркестра в Ірі влаштувала Інтернаціональний ярмарок, на якому Відділ знову здобув великий успіх гарною виставкою, печивом, варениками, писанками й танцями.

Не зважаючи на невеличку кількість членок і на те, що українські родини живуть розкинуті у великій віддалі від Округи, Відділ старається виконувати свої обов'язки супроти громадянства, Округи і Централі.

Ляриса Шпон
секретарка і прес. референтка

Спростовання

У ч. 9 за жовтень 1977 на ст. 9 в цитаті з "Спогадів" Євгена Чикаленка повинно бути **празького видання**, а не **паризького** видання.

Відділи поза Округами

A. Рій і О. Лісович

A. Rii і O. Lisovych.

РАДІСНІ РОКОВИНИ В 17-МУ ВІДДІЛІ СУА В МАЯМІ.

З нагоди 80-річчя народин Ангели Рій, взірцевої союзниці та довголітньої голови Відділу СУА в Маямі, Відділ з ініціативи дочки Олі Лісович влаштував несподівану гостину 2-го липня 1977 р. в Українсько-Американському Клубі.

При вході на залю привітали гості соленізатнку оплесками та завітчали її орхідеєю. Около 100 осіб засіло до святочної вечері, за почесним столом А. Рій в окруженні своєї найближчої родини. Гостину приготував комітет союзниць, до якого входили А. Козира, М. Венгловська, А. Гелембин та М. Кіш. Свято відкрила молитвою колишня голова Відділу СУА в Маямі, Джін Кочкодан. Жіночий хор "Веселка" під керівництвом Ольги Павлової проспівав кілька народніх пісень, а на кінець "Многая Літа" для соленізатнки. Присутні гості склали побажання для заслуженої союзниці. Від Відділу привітали А. Рій голова Відділу Л. Візняк та вручила їй дарунок.

Ангелина Рій вложила багато праці раніше в 42-му Відділі у Філядельфії. Вона була також касиркою Головної

ПОДЯКИ

З нагоди 10-ліття 32 Відділу СУА та з нагоди 10-ліття 92 Відділу СУА складаємо дві 10.00 дол. цеглини на Український Музей

61 Відділ СУА Випані, Н. Дж.

Управи СУА. В Маямі була основницею 17-го Відділу, де займала різні пости та була головою Відділу через кілька каденцій. Вона є піонеркою української громади в Маямі, також є членкою-основницею Українсько-Американського Клубу та довголітньою членкою Сестрицтва Апостольства Молитви при українській католицькій Свято-Успенській церкві в Маямі.

Соленізатнка виховала свою єдину дочку на взірцеву союзницю, яка довгі роки була головою 52-го Відділу СУА в Філядельфії. Мати і дочка є тепер діяльні в 17-му Відділі в Маямі і за свою віддану працю були нагороджені золотою відзнакою СУА. Вони обі є завжди жертвенні на різні народні і релігійні цілі та є справжнім прикладом, як треба працювати для своєї громади.

З цієї нагоди Ангела Рій та її дочка Оля Лісович складають 40.00 доларів на пресовий фонд "Нашого Життя".

17-ий Відділ СУА в Маямі

Дарунок від 7-го Відділу в сумі 5.00 дол. з нагоди моєї недавньої недуги, складаю на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Анна Мартинюк

На вишиваних вечорницях 17 Відділу в Маямі, які відбулися 16 січня 1977 р. влаштовано конкурс, на якому першу нагороду за вишивану сукню одержала Любов Кобрин. На світлині Ірина Ракуш передає нагороду Любові Кобрин.

First prize during the Embroidery Dance of Branch 17 in Miami was received by Lubow Kobryn. Award was given by Iryna Rakush.

ДОВОПНЕННЯ ДО ХРОНІКИ ОКРУГИ НЬЮ ДЖЕРЗІ

Просимо доповнити хроніку 28 Відд. СУА за час від грудня 1976 — червня 1977 такою інформацією:

Від 15 січня до 13 лютого 1977 р. відбулася в Ньюаркському Музеї мистецька виставка, якої спонзором був 28 Відд. СУА, але ініціатором, організатором і виконавцем всіх старань зв'язаних з тією виставкою була Лідія Гладка. Деякі членки допомогли виготовити летючки все інше спочивало в її руках.

До: Редакції "Нашого Життя"

В журналі "Наше Життя" за липень, серпень ч. 7 в списку жертводавців на пресовий фонд за час 1 січня до 30 червня 1977 р. під сумою 10.00 дол. поміщено моє ім'я як Н. Овчинник — Гайпенд, Н.Дж.

Прикро що трапилася така помилка як раз мені?

В наших організаціях цілий час дорікається що нема підтримки від громадянства і що громадянство не цікавиться українською справою. Чи на Вашу думку та особа що старається хоч трохи помочі і дає від щирого серця, що їй належить лиш мала пошана як написання правильно повне ім'я і прізвище та місце замешкання.

З пошаною,

Марія Овчинник
Гайпенд Парк, Н.Дж.

ТАМ, ДЕ ЖИВУТЬ ЛІСОВІ МАВКИ

Був кристало-ясний, осінній день. Лиш від затінених закутків віяло холодом. Дерев виблискували під соняшними проміннями. Легенький вітерець гладив галузки, від чого тіні листочків танцювали на поляні.

Дві дівчинки сиділи уже довшу хвилину на плоскій скалі й перечислювали усі кольори осінніх листків:

- Зелені, жовті, оранжеві і золоті — каже Іванка
- Брунатні, червоні, руді — на те Катруся.
- Каштанові, янтарні. Це вже десять кольорів — продовжує Іванка. Ходи, Катрусю, прогуляємось по лісі.

— Чи є ще час на те? Мій тато напевно схоче вернутися до міста, заки стемніє.

— О, так, ми маємо досить часу. Мій татусь напевно говорить про політику, а це завжди довго триває. Можливо, ви повечеряєте у нас. Ходи, підемо до великого дуба. Я покажу тобі, де живуть лісові мавки.

— Лісові мавки? Чи вони справжні? Чи ти їх коли-небудь бачила?

— Ох, я граюся з ними завжди — потвердила Іванка

— НАПРАВДУ?! — здивувалася Катруся.

— О!... так мені здається... Мої найкращі приятелі живуть по ту сторону тих високих гір; я часто мушу гратися одна.

Рука в руку дівчатка крокують через поле й попід сосновий гай. Ідуть по килимі з соснових шпильок. Стежка звузилася, і вони мусять іти одна за одною "гусаком". Іванка веде перед. Катруся тут і там схиляється, щоб підняти соснову шишку. Раптом килим кінчається. Якраз переходять вузьку болотняну дорогу, аж тут промайнув перед ними манюсінський крілик. По другому боці дороги землю вкриває червоне, жовте й брунатне листя.

— Дивись — шепче Іванка — ось тут вони живуть.

Катруся побачила здоровенного дуба. З однієї сторони стовбура видніло велике дупло. Виглядало немов вхід до хати. Недалеко на покритому мохом схилі виднів величезний пеня, майже такий широкий, як дуб. З глибокої тріщини посеред пня виростали грубі стеблини трав. Смарагдово-зелена трава і

декілька жовтих грибів-поганок творили якби декорацію дерев'яного широкого стола-пня.

— Тут п'ємо чай, підвечіркуємо. — каже Іванка — ми якраз спізналися, на столі осталося ще тільки накриття.

— А шож це таке ті сірі речі? — питає Катруся.

— Це лушпиння. Ми вживаємо це як чашки до чаю. Літом я збираю ожини, що ростуть при дорозі — розказує Іванка — Ми їх їмо на підвечірок. Тепер осінь, уже пізно на ожини. Восени, інколи знайду горіх і розлуплю його каменем.

О, як я хотіла б жити тут, а не в місті — сумовито каже Катруся.

Щось поворушилося й зашаруділо в молоднику. Катруся налякалася.

— Іванко, що то було? Чи це, може лісові мавки?!

— Ні, це, мабуть, знову якийсь крілик, а може, пташка. — вияснює Іванка — Завжди можна пізнати, коли йдуть мавки. Вони мають дзвіночки на своїх черевичках.

— СПРАВДІ?! — дивується Катруся.

— Так, вони мають зелені черевички з моху, а чубики задерті вгору. На кожному чубикові манюсінський золотий дзвіночок.

О, Іванко, мені здається, що я чую дзвіночки. Як думаєш, може, мавки знову вийдуть сюди?

— Ні, Катрусю, не сьогодні. Смеркається, а вони ніколи не виходять після заходу сонця. Вертаймося додому. Мої мама й тато напевно вже неспокійні.

Дівчатка поволеньки завернули додому. Вони йшли побіч соснового гаю, а потім через поле. Дерева не вражали уже своїми багатими, соковитими кольорами як при денному світлі. Тепер їхні чорно-пурпурові силуети видніли на тлі потемнілого у смерку неба.

Здалека чути було дзвінок. Це мати Іванки скликала на вечерю.

Текст і ілюстрації: **Ольга Марищук.**

ГАЛЯ І КАЧЕНЯТА

Галя, дівчинка мала
в жменю хлібчика взяла,
простягає рученята:
"Пригощайтесь, каченята!"

Г. ЧОРНОБИЦЬКА.

УКРАЇНКА

Я маленька українка —
Це сусіди знають,
Українським "добридень!"
Всі мене вітають.

До садочка я ходжу
З дітками малими,
Рідну мову знаєм ми,
Любим Україну.

І веселі, як пташки,
Жваві, працьовиті,
В українському садку
Виростають діти.

К. ПЕРЕЛІСНА

ПЕЧУ, ПЕЧУ ХЛІБЧИК

Українська народна приспівка

Печу, печу хлібчик
Дітям на обідчик:
Меншому — менший,
Старшому — більший, —
Шусть у піч, шусть у піч!

СЛОВНИК ПТАХІВ

Бузьок-лелека — stork
Вільшанка — robin
Ворона — crow
Горобець — sparrow
Гуска — goose
Дятель — woodpecker
Жайворонок — lark
Зозуля — cuckoo bird
Індик — turkey
Качка — duck
Крук — raven
Ластівка — swallow
Лебідь — swan

ГОП-ГОП, КОЗУНЮ

Українська народна пісенька

Гоп-гop, козуню,
Гop-гop, сіренька,
Гop-гop, біленька!
У нашій кізоньки
Чотири ніженьки.

Лелека-бузьок — stork
Орел — eagle
Пава — peacock
Пелікан — pelican
Пісочник — sandpiper
Сова — owl
Сойка — jay
Соловейко — nightingale
Сорока — magpie
Струсь — ostrich
Чайка-Мева — sea gull
Чапля — egret
Чорний дзід — black bird
Яструб — hawk

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою, що 10 червня 1977 року відійшла ненадібно у вічність на 79-му році життя бл. п. **Анна Гивель** — довголітня членка 4 Відділу СУА в Нью-Йорку.

Покійна походила з міста Жидачів в Україні. Після Другої світової війни прибула з родиною до Америки і постійно мешкала в Нью-Йорку. Зразу після приїзду включилася в ряди СУА, в якому перебувала до останнього дня свого життя. Була активною та жертвенною членкою, довгі роки була референткою Суспільної Опіки і членкою Контрольної Комісії. Піддержувала всі наші почини у Відділі.

Крім діяльності в СУА, була активним членом парафії св. Юра. Членки СУА з жалем прийняли вістку про її відхід у вічність.

Залишила Покійна у смутку дві дочки, п'ять синів, сімнадцять внуків і одного правнука, племінницю з родиною в Америці та ближчу і дальшу родину в Україні.

Похорон відбувся 13 червня з церкви св. Юра, при численній участі родини, знайомих і членок СУА.

Спи, Дорога Союзяно! Нехай вільна земля Вашингтона буде Тобі легкою

В пам'ять померлої **Анни Гивель** 4 Відділ СУА складає 20 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Софія Серафін
голова 4 Відділу СУА

Ділимося сумною вісткою, що 14-го липня ц. р. відійшла від нас на віки, проживши 63 роки, бл. п. **Ефрозина з П'ясецьких Осягло**, приятелька й добродійка студіюючої молоді в Бразилії.

Уродженка Стрия (14. 4. 1914), зазнала чимало горя в житті — довгі роки була вдовою. Залишила в смутку двох братів в Україні й Канаді та дальшу родину.

Вічна їй пам'ять!

Управа і членки 49-го Відділу СУА
Бофало, Н. Й.

Замість квітів

В пам'ять покійної **Марії Савчин** довголітньої членки 41 Відділу і бл. п. **Марії Мазур** — мистецької референтки Округи, складають 25.00 дол. на Український Музей

Членки 41 Відділу — Філядельфії Па.

В пам'ять бл. п. **Марії Мазур**, довголітньої голови 90-го Відділу СУА у Філядельфії, складає 10.00 дол. цеглину на Український Музей в Нью Йорку. Родині покійної складає глибоке співчуття.

54 Відділ СУА, Вільмінгтон, Делевар

Замість квітів на могилу бл. п. о. **Евгена Цегельського**, батька нашої членки п. Марійки Кальби, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складає 10.00 дол.

76 Відділ СУА, Воррен, Міч.

Замість квітів на могилу бл. п. **Миколи Павлика** — брата голови 82 Відділу Мирослави Савчак і бл. п. **Володимира Кобзаря**, брата нашої членки Ольги Черник, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складає 20.00 дол.

82 Відділ СУА, Нью Йорк

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ольги Черник**, членки 82-го Відділу складає 25.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

82 Відділ СУА, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **брата Миколи**, який спочив у рідній землі у Львові, складає на стипендію до Бразилії 200.00 дол.

Мирослава Савчак

Замість квітів на могилу бл. п. **Ольги з Кобзарів Черник** складає 10.00 дол. на сироти в Бразилії

Стефанія Жижневська

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 22-го квітня, по довгій і тяжкій недужі відійшла у вічність довголітня членка 41-го Відділу СУА у Філядельфії, бл. п. **Марія Савчин**, на 85-тому році трудолюбивого життя.

До Союзу Українок вступила в 1931-шм році. В давніших роках була активною членкою і до кінця свого життя сповняла членські обов'язки. Все скромна, жертвенна і щирої вдачі. Союзянки брали участь у понахиді і похороні.

Спи спокійно Дорога Маріє, а пам'ять про Тебе остане між нами.

Управа 41-го Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ольги з Кобзарів Черник** на тризні зложили: на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 220.00 дол. — в тому:

по 25.00 дол.: І. Залеська

по 20.00 дол.: А. К. Бук, Е. М. Варцаби, Я. М. Вижницькі, А. Ю. Козак, С. О. Крижанівські, С. Х. Льорх, родина А. Шумило.

по 15.00 дол.: О. С. Питляр.

по 10.00 дол.: С. Пурій, С. Салик,

М. Заклинська

по 5.00 дол.: інж. А. Вербенець, М.

Курис.

на Фонд Допомоги Сиротам в Бразилії 105.00 дол. — в тому:

по 25.00 дол.: др. М. і Я. Крижанівські

по 20.00 дол.: Ю. А. Лопатинські

по 10.00 дол.: Л. Козак, О. С. Питляр, С. Пурій,

І. Сигалів, І. Н. Тершаковець, С. Н.

Костик.

на Фонд Карпатського Союзу — др. В.

Комаринський 10.00 дол.

Згідно з волею Родини бл. п. **Ольги з Кобзарів Черник**, замість квітів на її могилу складають 100.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Приятелі і Друзі Покійної з будинку Павла Гука в Джерзі Сіті

В пам'ять бл. п. **Олени Мосюк уродженки Яблонова**, складають 50.00 дол. на Стипендійний Фонд у Бразилії. Хай Вам сниться рідний Яблонів Олено!

Ткачукова Оксана з сином Яремою і донькою Капиною

Замість квітів на свіжу могилу дорогої **Ольги з Кобзарів-Черник** складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 30.00 дол.

Наталія Нижанківська-Войновська

НАШЕ ЖИТТЯ, ЛИСТОПАД 1977

Замість квітів на могилу **бл. п. Олі Черник** складають 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 25.00 дол. на сироти в Бразилії

Орест і Боба Попелі з мамою

Замість квітів на могилу почесної членки СУА **бл. п. Івanni Бенцаль** складаю 10.00 дол. на цеглину на Український Музей

Ірина Кашубинська

В пам'ять дорогої нам і незабутньої **бл. п. Стефанії Савицької — Матчак**, складаємо на Запасний Фонд "Нашого Життя" 25.00 дол.

Ірина і Ярослав Качанівські

В пам'ять і пошану **бл. п. Проф. Бориса Мартоса** б. прем'єра і міністра фінансів У.Н.Р. складають 25. дол. на стипендію акцію СУА

Д-р Теодозій і Ірена Сеньковські
Філядельфія

Замість квітів на могилу **бл. п. Ольги Кобзар-Черник** на Запасний Фонд "Нашого Життя" складають 20.00 дол.

Денис і Мирослава Стахів

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Віновської з дому Лякович** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" а родині Покійної пп. Марії і Олегові Лисякам висловлюємо щире співчуття.

Ольга і Іван Федчишин, Дітройт

Замість квітів на могилу **бл. п. Теодозії Стельмах**, членки 63 Відділу СУА складаю 10.00 дол. на Виховний Фонд.

Олена Климишин

В пам'ять сл.п. **Марії Зубаль** з Філядельфії, Па. складають 10.00 дол. цеглину на Український Музей

Мирослава і Ярослав Зубалі

Замість квітів на могилу **бл. п. проф. Юрія Спільниченка** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складають 10.00 дол.

Анна і д-р Олександр Клоси
Парма, Огайо

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ольги Коренець**, матері моїх приятельок Стефи і Ганни жертвую одну цеглину 10.00 дол. на Український Музей

Надія Бігун

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Мати Олександрі Ч.С.В.В.** жертвують 10.00 дол. цеглину на Український Музей

кузинки Леся і Надя; Анна і Павло
Петрівські

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невірливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

КАЛЕНДАРЕЦЬ СУА

ЛИСТОПАД

3-4-го	Мистецька виставка	106 В. Гартфорд
5-го	Осінь забава	71 В. Джерзі Ситі
5-го	Обжинки	112 В. Вормінстер, Па
6-го	Виставка картин Тараса Шумоловича	65 В. Нью Бронсвик
12-го	55-ліття Відділу	1 В. Нью Йорк
12-го	Виставка чотирьох мисткинь	64 В. Нью Йорк
13-го	Святочні сходи "Спогад про Митрополита Андрея Шептицького" — М. Рейнарович	21 В. Нью Йорк
20-го	Доповідь	4 В. Нью Йорк
20-го	"День подяки"	48 В. Філядельфія, Па
26-го	Забава з нагоди "Дня подяки"	89 В. Кергонксон, Н. Й.

ГРУДЕНЬ

3-го	Вечір на пошану Митрополита Андрея Шептицького	64 В. Нью Йорк
3-4-го	Різдвяний базар	64 В. Нью Йорк
3-го	Українські мелодії в модерній музиці	90 В. Філядельфія
4-го	"Бенкет без бенкету" — святочні сходи з нагоди 45-ліття	28 В. Ньюарк
4-го	50-ліття Відділу	2 В. Честер, Па
11-го	Концерт колядок	71 В. Нью Йорк
11-го	День Союзянки	17 В. Маямі
11-го	Андріївський вечір	10 В. Філядельфія
11-го	Андріївський вечір	49 В. Бофало, Н. Й.
18-го	Різдвяний базар	21 В. Нью Йорк

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайла Добоша**, чоловіка п. Добош членки 92 Відділу СУА ім. Олени Пчілки в Менвіл складають 20.00 дол. на передплату "Нашого Життя" для "бабусі"

С. Котенко і Е. Прядка

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ольги Черник** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складаю 15.00 дол.

Іван Керницький — Ікер

Замість квітів на свіжу могилу нашої кузинки **бл. п. Стахи Мацілінської** складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.

Люба і Роман Раковські

Вшануючи пам'ять нашого дорогого батька і дідуна **сл. п. Івана Дороти**, в 7-мі роковини його смерті складаємо 10.00 дол. на Стипендіяний Фонд для учня в Бразилії

Єлисавета і Богдан Казимира з дітьми

В пам'ять **мого покійного чоловіка** складаю 25.00 дол. цеглину на Музей через 41 Відділ.

Мирослава Белей

Замість квітів на могилу **бл. п. Іванки Швак Венгринович**, яка упокоїлася в Кракові, складаємо 5.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині покійної висловлюємо щире співчуття

Ольга і Іван Федчишин, Дітройт

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. Title of Publication: "OUR LIFE"
2. Date of filing: 9/29/76
3. Frequency of issue: monthly exec. July & Aug. combined
- A. No. of issues published annually: 11 — annual subscription price \$9.00
4. Location of Known Office of Publication (not printers): 108-Second Ave., New York, N.Y. 10003
5. Location of the Headquarters of general business office of the Publishers (not printers): Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 2nd Ave., New York, N.Y. 10003
6. Names and complete addresses of Publisher, editor, and managing editor
Publisher: Ukrainian National Women's League of America, Inc. 108 2nd Ave. New York, N.Y. 10003
Editor: Ulana Lubovych — 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
Managing editor: Marta Danyluk — 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
7. Owner (If owned by a corporation its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)
Name: Ukrainian National Women's League of America, Inc. non-profit organization
Address: 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state)
Name: none
address: —
9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132,122,PSM) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)
 Have not changed during preceding 12 months

10. Extent and nature of circulation	AVERAGE No. copies each issue during preceding 12 months.	Actual no. copies of single issue published nearest to filing date.
A. Total no. copies printed (Net press run)	4600	4600
b. Paid circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	50	50
2. Mail subscriptions	4200	4200
C. Total paid circulation (Sum of 10B1 and 10B2)	4250	4250
D. Free distribution by mail, carrier or other means samples, complimentary, and other free copies	150	150
E. Total distribution (Sum of C and D)	4400	4400
F. Copies not distributed		
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	200	200
2. Returns from news agents	none	none
G. Total (Sum of E,F1 and 2 — should equal net press run shown in A)	4600	4600

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete.
Signature and title of manager: Marta Danyluk
Signature and title of editor: Ulana Lubovych

**Докінчення ВІДГУКИ
НА КОНГРЕСОВУ КНИЖКУ**

жала побажання Божого Благословення за високодейну працю для церкви і народу.

Цією дорогою Управа СФУЖО висловлює щиро подяку та доземний поклон Патріярхові Йосифові, Митрополитові Мстиславі, Митрополитові Максимові, Владиці Ізидорові з Торонта, Владиці Йосифові з Курітіби, Владиці Василеві з Філядельфії, Владиці Іванові з Мельборну, як також усім громадським установам і поодиноким особам, що належно оцінили значення Конгресової Книжки, яка дає перегляд праці українського організованого жіноцтва в діаспорі.

РІЧНІ ЗБОРИ

**33-й ВІДДІЛ СУА, ім. ЛЕСІ
УКРАЇНКИ, КЛІВЛЕНД,
ОГАЙО**

Річні збори Відділу відбулися 6-го лютого 1977 року. Після відкриття зборів однохвилинною мовчанкою вшановано почесну членку СУА бл. п. Іванну Бенцаль.

Нову управу вибрано в такому складі: Я. Гергель — голова, Р. Голово — перша заступниця голови, А. Задойна — друга заступниця голови, О. Дем'янчук — секретарка, М. Футей — касирка, І. Кашубинська — фінансова секретарка, І. Вовк — стипендії-листування. Референтки: Л. Ковальська і В. Смаль-Стоцька — культурно-освітні, О. Городиська, С. Вільшанецька, А. Стецяк, Є. Гейниш — суспільної опіки, Д. Сірко — організаційна, С. Цегельська — мистецька, С. Демчук — виховна, О. Мачалаба, О. Фік, С. Сікора, М. Гнитка, Є. Фандарис — господарські. Контрольна Комісія: Є. Дубас — голова, С. Городиська, Д. Кузьмин, М. Янів і Ю. Тарнавська — члени. З. Ярош — касирка садка.

КРАМНИЧКА ПРИ УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ ВІДКРИТА:

середа: від год. 1-5
п'ятниця: від год. 3-7
субота: від год. 1-5
неділя: від год. 1-5

203 Друга Ев. Нью-Йорк, Н. Й.